

ТОШКЕНТ ХАКЖАКАТИ

№ 156 (387)

7 АВГУСТ ЯКШАНБА

1955 ЙИЛ

БАХОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Тўрт Давлат Ҳукуматлари Бошлиқлари Женева Кенгашининг яқунлари тўғрисида СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. А. Булганин доклади юзасидан СССР Олий Советининг

Қ А Р О Р И

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи Олий Совети Тўрт Давлат — Франция, Қўшма Корольлик, СССР ва АҚШ — Ҳукуматлари Бошлиқлари Женева Кенгашининг яқунлари тўғрисида СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. А. Булганиннинг докладыни эшитиб ва муҳокама қилиб, СССР Иттифоқи Ҳукумат делегациясининг мазкур Кенгашидаги фаолиятини тўла равишда маъқуллайд.

СССР Олий Совети шуни қайд қилиб ўтадики, Совет Ҳукумат делегацияси Женева Кенгашида Совет давлатининг тинчликсевар ленинча ташқи сийосатини — совет халқининг ҳаётий манфаатларига, бутун дунёда тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига мос бўлиб тушадиган сийосатни изчиллик билан ўтказди.

СССР Олий Совети шуни қайд қиладики, иккинчи жаҳон урушидан кейин давлатлар ўртасида пайдо бўлган халқаро кескинлик Совет Иттифоқи ва тинчликсевар бошқа давлатларнинг самарали фаолияти натижасида кейинги вақтларда бирмунча юмшад. Аввало Кореядаги урушнинг тўхтатилганлиги, шунингдек Хинди-Индиядаги уруш ҳаракатларининг тўхтатилганлиги, Австрия билан Давлат шартномаси тўзилганлиги; СССР билан Югославия ўртасидаги муносабатлар нормаллашиб, ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстликни ва ҳамкорликни ривожлантириш йўлини очганлиги; Осиё ва Африка мамлакатларининг Бандунгдаги конференцияси муваффақият билан ўтказилганлиги; Хиндистон Бош вазири Ж. Нерунинг Совет Иттифоқидаги келиб-кетганлиги ва бунинг натижасида СССР билан Хиндистон ўртасидаги дўстона муносабатлар янада кўпроқ мустаҳкамланганлиги кескинликнинг мана шундай юмшашига ёрдам берди. Курол-яроғларни камайтириш, атом ва водород қуролини тақиқлаш ҳамда янги уруш хавфини йўқотиш масалалари юзасидан Совет Ҳукуматининг 10 майдаги таклифи халқаро кескинликни камайтирмоқ учун катта аҳамиятга эга бўлди.

Мана шуларнинг ҳаммаси, шунингдек тинчлик учун олиб борилаётган умумхалқ ҳаракатининг ҳукуматлар сийосатига ўтказган қучли таъсири Женевадаги Кенгаши муваффақиятли ўтказмоқ учун қулай вазият вужудга келтирди.

Женева Кенгашининг ишини жуда катта эътибор билан кузатиб турган бутун дунё халқларининг умидлари бекорга кетмади. Тўрт Давлат Ҳукуматлари Бошлиқларининг Женева Кенгаши давлатлар ўртасидаги муносабатларда бўлган кескинликни ва аввало Кенгашида қатнашган буюк давлатлар ўртасидаги муносабатларда бўлган кескинликни янада юмшатиш шидда муҳим роль ўйнади. Бу Кенгашнинг тарихий аҳамияти бор ва у давлатларнинг сийоси ва ижтимоий тузумидан қатъи назар улар ўртасидаги муносабатларнинг тинч-тотув бўлиб яшаш ва давлатлар ўртасида ишонч ўрнатилиш асосида яхшилаш соҳасида янги давр бошлаб бердики, давлатлар ўртасида шундай ишонч бўлмаса «совуқ муносабатлар урушини» тўхтатиш ҳамда халқлар ўртасида мустаҳкам ва узоқ давом қиладиган тинчликни таъминлаш мумкин эмас.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети шу нарсани мамнуният билан қайд қиладики, давлатлар ўртасида ишонч ўрнатмоқ учун зарур бўлган ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик руҳи Женева Кенгаши

гашининг асосий белгиси бўлди. Тўрт Давлат Ҳукуматларининг Бошлиқлари яхши ният билан ҳамкорлик қилишга ва бамаслаҳат қарорларга эришиш йўлини топишга интилдлар.

СССР Олий Совети, Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ташқи ишлар министрларининг шу йил октябр ойида қақриладиган Кенгаши Ҳукуматлари Бошлиқлари ишлаб чиққан Директиваларга амал қилиб, ҳал этилмаган халқаро масалаларни бартараф қилиш йўлида олдинга томон яна қадам қўяди, деб умид билдиради.

СССР Олий Совети, Тўрт Буюк Давлат Ҳукуматлари Бошлиқларининг Женева Кенгашида бир-бирлари билан шайхсий алоқа боғланганликлари мамлакатлар ўртасида амалий ҳамкорлик қилиш вазиятини вужудга келтиришга ёрдам беради, деб ҳисоблайди. Мана шу шайхсий алоқаларни янада ривожлантириш тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ишини мустаҳкамлаш манфаатларига, ҳеч шубҳасиз, мос бўлиб тушади.

СССР Олий Совети ташаббуси билан Парламентлар ўртасида бевоқиф алоқалар боғланаётганлиги ва Парламентлар ўртасида делегациялар айирболашаётганлиги ҳам халқаро вазиятни юмшатиш ишидаги ижобий фактордир. Бу алоқалар ҳам кенгайтирилади деб умид қилиш керак.

СССР Олий Совети Ишонч билдириб айтадики, мамлакатларнинг ижтимоий ва сийосий тузумларидан қатъи назар, суверен ҳуқуқларни ҳурматлаш, уларнинг ҳақийқатларига аралашмаслик асосида мамлакатлар ўртасида янада кенроқ сийосий-иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатилиши халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади ва тинчликни, улар ўртасида дўстликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга олиб келади.

СССР Олий Совети шу нарсани аминдирки, Женева Кенгаши ва Тўрт Давлат Ҳукуматлари Бошлиқларининг ташқи ишлар министрларига берган Директивалари халқларнинг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамламоқ учун олиб бораётган курашини янада кучайтиришда янги дастак бўлади. Тўрт Давлат Ҳукуматларининг Бошлиқлари томонидан Женевада қўйилган вазифалар умумий тинчлик ва халқларнинг хавфсизлиги манфаатларини қўлайлидан конкрет қарорларга гавдаланмоғи учун тинчликсевар халқлар лозим бўлган даражада ҳушёрлик ва зарур даражада сабот қўрсатишлари шубҳасиздир.

СССР Олий Совети шуни айтадики, Совет Иттифоқи тинчлик, халқаро ҳамкорлик, халқаро кескинликни юмшатиш сийосатини ўтказиб келди ва бундан бундан ҳам ўтказди, энг муҳим халқаро проблемаларни музокара олиб бориш йўли билан тинч ҳал қилиш манфаатларини қўлайли, давлатлар ўртасида ишонч ўрнатилишига ҳаракат қилади, СССР Олий Совети бу йўлда уни барча парламентлар ва ҳукуматларнинг қўллаб-қувватлашига умид билдиради.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети шу нарсани жуда аминдирки, барча халқлар билан тинч ва дўст бўлиб яшашга астойдил ва қизгин интилаётган совет халқи ўз Ҳукуматининг тинчликсевар ташқи сийосатини яқинлик билан қувватлаб ва коммунистик курилшининг улуғ идеялари билан руҳланиб, ўз ватанининг қудратини янада яшатиш учун бундан бундан ҳам янада зўр қайрат билан курашади.

СССР Олий Советининг учинчи сессиясида СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. А. Булганиннинг 1955 йил 5 августда сўзлаган охириги сўзи

Депутат ўртоқлар!

Мен ҳуқуқ мамнуният билан шуни айтиб ўтишим керакки, тўрт давлат Ҳукуматлари Бошлиқлари Женева Кенгашининг яқунлари тўғрисидаги докладыни Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлисида муҳокама қилиниши ва депутатларнинг нутқлари Олий Совет Совет Иттифоқи Ҳукумат делегациясининг мазкур Кенгашидаги позициясини ва фаолиятини тўла равишда маъқуллаганини кўрсатди. (Сулдурос қарсанлар).

Женева Кенгашидаги Совет Ҳукумати делегацияси Совет Давлатининг тинчликсевар ленинча ташқи сийосатини, совет халқининг ҳаётий манфаатларига, бутун дунёда тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига мос келадиган сийосатни изчиллик билан ўтказди.

Ижтимоий системадари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув бўлиб яшаш тўғрисидаги ленинча улуғ принциплар сийосат асосларининг асоси бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Совет Иттифоқи Ҳукумати кескинликни янада юмшатишга ва давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишончли мустаҳкамлашга, мустаҳкам ва узоқ давом қиладиган тинчликни ва хавфсизликни таъминлашга қаратилган сийосат барча халқларнинг тўб манфаатларига ва уларнинг қилган интилишларига — уларнинг тинчлик ва оқилолликка бўлган интилишларига мос келадиган сийосат эканлигига асосланиб, мана шундай ташқи сийосатни бундан бундан ҳам оғимий ўтказиб беради. (Қарсанлар).

Тўрт давлат Ҳукуматлари Бошлиқларининг Женевадаги Кенгаши тинчликни мустаҳкамлаш иши учун ижобий натижалар берди ва биринчи марраба халқаро масалалар юзасидан муҳим қарорлар қабул қилишга олиб келдики, бунга шайх-шайх бўлиши мумкин эмас. Совет Ҳукумат делегациясининг халқаро проблемаларни кўриб чиқишда активлик билан реализмни иш олиб бораётганлиги ҳамда шу проблемаларни музокара олиб бориш йўли билан ҳал қилишга интилагани Женева Кенгашининг муваффақиятли бўлиб чиқишига кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Женевадаги Кенгашнинг бошқа қатнашчиларига ва шу жумладан АҚШ, Англия ва Франция Ҳукумат делегацияларининг бошлиқларига — Америка Қўшма Штатлари президенти Эйзенхауэр жанобларига, Англия бош вазири Иден жанобларига ва Франция бош вазири Фор жанобларига ҳам лозим даражада баҳо бермасдан ўтиб бўлмайди.

Муҳокама қилинган проблемаларнинг моҳияти устида позициялар турлича бўлганига қарамай бизлар сингари АҚШ, Англия, Франция Ҳукуматларининг Бошлиқлари ҳам умумий тил топишга ва умумий тинчлик ҳамда хавфсизлик иши учун жуда муҳим аҳамиятга бўлган халқаро масалаларни ҳал қилиш йўлини белгилашга яхши ният билан, астойдил интилдлар. (Қарсанлар). Женева Кенгашининг ижобий натижалари Кенгаши қатнашчиларининг ҳаммаси томонидан ҳамжиҳатликка эришиш ва барча мамлакатларнинг манфаатларини қўлайлидан ва бир-бирларига маъқул бўлган қарорларга келиш йўлини қилиришда биргаликда куч ва қайрат сарф қилганликларининг самарасидир. Кенгаши қатнашчилари мавжуд антагонизмликларни тинч йўл билан ҳал қилиш, барча халқаро проблемалар юзасидан бўлган кўп назарларни келтириш имкониятларини янада ва бу проблемаларни барча томонларнинг ҳаққоний талабларига мос келадиган қилиб ҳал этишга интилиш ишига экинликларини неча марта баҳо қилишди. Уларнинг бу гаплари, ҳеч шубҳасиз, буюк давлатлар ўртасида ишонч ўрнатмоқ учун катта ижобий аҳамиятга эга бўлиши лозим. Ҳукумат Бошлиқларининг Женевадаги Кенгаши таом бўлганлиги кейин АҚШ президенти Д. Эйзенхауэр жаноблари, Англия бош вазири И. Иден жаноблари ва Франция бош вазири Э. Фор жаноблари уларнинг баёнотларида ва нутқларида Женева Кенгашидаги вазият учун характерли бўлган ҳамкорлик ва ҳамжи-

ҳатлик руҳини бундан кейинги музокарада ҳам сақлаб қолиш ниятида аёнликларини изҳор қилганликлари сабабли бунинг учун ҳам мен Совет Ҳукумати номидан катта миннатдорчилик билдираман. (Қарсанлар).

Уларнинг бу истаги Совет Ҳукуматининг интилишларига тўла равишда мувофиқдир. (Давомили қарсанлар). Биз шу нарсани аминдирки, тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг шу йил октябрда бўлган Кенгашида мана шу руҳини сақлашни бу Кенгашнинг муваффақиятли ишлашига гаров бўлади, муҳим халқаро проблемаларни кўриб чиқиш ва бартараф қилишда янги ижобий натижаларга эришиш учун гаров бўлади.

Халқаро муносабатлардаги кескинликни таоминла йўқотишга ва Давлатлар ўртасида тўла ишонч ўрнатилишига эришмоқ учун дастлаб ҳал қилиниши лозим бўлган проблемаларнинг қийинчилигини Совет Ҳукумати асло ҳам қилиб кўрсатмайди ва бу проблемаларнинг қийинчилигини жуза яхши билади.

Шу сабабли биз ташқи ишлар министрларининг бўлаётган Кенгашига жуза катта аҳамият бермоқдамиз. Бу Кенгаши Женевада Ҳукуматлар Бошлиқлари муҳокама қилган масалаларни кўриб чиқиши давом этдириш ва шу масалаларни ҳал қилиш учун самарали тадбирлар таълиф қилини лозим. Ҳукуматлар Бошлиқларининг ташқи ишлар министрларига берган директиваларига мувофиқ, Женева Кенгашида ўртага ташланган тақдирларнинг ҳаммаси кўриб чиқиши ва Ҳукуматларнинг Бошлиқлари айтган фикрлар ҳисобга олиниши керак.

Совет Ҳукумати Женева Кенгашининг қарорларини қатъий равишда бажаришга эришишга қаттиқ бел боғланганлигини мен ўз докладыда айтиб ўтдим.

Шу муносабат билан шуни айтиб ўтмоқчиманки, чет эллардаги баъзи газеталар АҚШ президенти Д. Эйзенхауэр жаноблари томонидан Женева Кенгашида қуролсизланиш масаласида қилинган тақдирлар ҳақида меннинг докладыда айтилган мулоҳазаларни рўқаб қилиб, Совет Ҳукумати бу тақдирларни тўла равишда рад қилмоқда деган гаплар билан аҳволи бутунлай нотўғри тушуниришга уринмоқдалар.

Биз, табиий, қурол-яроғларни камайтириш ва атом урушини тақиқлаш масалалари юзасидан ўзимиз қилган тақдирлар учун қизгин курашамиз, лекин шу проблемани ҳал қилиш йўлини топишга астойдил интилиб қилинадиган бошқа тақдирларни ҳам жиддий равишда кўриб чиқишдан беш тортимайиз. (Қарсанлар). Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида ҳарбий информация айриболаши ташкил этиш тўғрисида ва ҳар иккала мамлакат территориясини ўзаро аэрофотосъёмка қилиш ишларини ўтказиш тўғрисида АҚШ президенти Эйзенхауэр томонидан айтилган тақдир ҳудди мана шундай тақдир эканлигини мен ўз докладыда айтиб ўтдим.

Совет Ҳукумати мана шу жуда муҳим масалада позицияларни яқинлаштириш ва бамаслаҳат бир фикрга келиш зарурлигини назарда тутиб, Эйзенхауэр жанобларининг тақдирларини диққат билан жиддий ўрганмоқда ва ўрганмади.

Биз шу нарсани аминдирки, Женева Кенгашининг қатнашчилари халқларга тинчлик бўлиши учун бундан бундан ҳам олиб бориладиган курашда биргаликда ҳаракат қилдилар ва бундан кейинги ишлар яхши боради, ишонч охири яхши бўлади. (Давомили қарсанлар).

Шонли Коммунистик партиямиз ва унинг Марказий Бюроети раҳбарлигини Совет Ҳукуматининг ташқи сийосати кўп миллионли совет халқи томонидан ва барча тинчликсевар мамлакатларнинг халқлари томонидан ақлидан билан маъқулламоқда. Бу эса партиямиз ва Ҳукуматимизнинг халқаро кескинликни юмшатишга, давлатлар ўртасида ишонч ўрнатилишга, янги уруш хавфини йўқотишга, давлатларнинг ижтимоий система-ларидан қатъи назар улар ўртасида ҳамкорлик ўрнатилишга қаратилган ташқи сийосат йўлини ташқи сийосатда бизнинг янада муваффақиятли қозонишга таъминлайди деб бизнинг ишонч-чимизни мустаҳкамлайди. (Гулдурос давомили қарсанлар).

СССР Олий Советининг учинчи сессияси

СССР Олий Совети учинчи сессиясининг кечки мажлиси Иттифоқ Совети Раиси А. П. Волков раислиги остида ўтди. Тўрт давлат Ҳукуматлари Бошлиқлари Женева Кенгашининг яқунлари тўғрисида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин доклады юзасидан музокара давом қилди.

Депутат И. И. Чурсинов Урал меҳнаткашлари номидан сўзлаб, Совет Ҳукумат делегацияси қилган самарали ишдан мамун бўлганлигини айтди.

Женева Кенгашининг муваффақияти, — деди И. И. Чурсинов, — тинчликсевар барча халқларнинг муваффақиятидир. Халқлар ўртасидаги ўзаро алоқалар, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик мустаҳкамланган ва ривожланиб боради.

Женевадаги Кенгаши натижасида халқаро кескинлик юмшад, — деди депутат Чурсинов, — лекин чет мамлакатларда Женева Кенгашининг аҳамиятини камсатмаётган, зўр бериб қуроланиш давом этдириши таъриб қилаётган, халқларни «совуқ муносабатлар уруши»га тортаётган одамлар ва маъбуот органлари ҳали ҳам бор, бунга кўз юмиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳушёр бўлишимиз, ҳаммиса сергак бўлиб туришимиз лозим. Бунинг маъноси шунки, биз ишчилар бутун совет халқи билан биргаликда янада кўпроқ қайрат қилиб умумий меҳнат қилишимиз лозим.

Нотияқ Урал меҳнаткашларининг ишлаб-қилишига муваффақиятларини таъриб берди.

Депутат Ф. С. Генералов (РСФСР), колхозчилар Совет Ҳукуматининг ташқи сийосатини, тинчликни сақлаш тўғрисида ҳормай-томай қилаётган таърибларини яқинлик билан маъқулламоқда, деди Ф. С. Генералов Москва область Луҳовини районда ўз раҳбарлик қилаётган Сталин номли колхознинг ишлардан мисоллар келтириб, Совет Иттифонининг колхозчи деҳқонлари мамлакат аҳолиси учун озиқ-овдатни ва сановат учун хомашини мўлақат қилиб ештириб бериш, тинчликни мустаҳкамлашдек умумхалқ ишига ўз меҳнатлари билан кўмега қилиш мақсадида ишчилар сийфининг ёрдами билан, ўларнинг куч ва меҳнатларини аяматганликларини таъриб берди.

Халқ ҳўжалигимизнинг муваффақиятлари сингари Совет Иттифоқи ташқи сийосатининг муваффақиятлари ҳам, — деди нотияқ, — колхозчиларини ва барча совет кишиларини меҳнат соҳасида янги галабала қозонишга маъқулламоқда.

Сўнгра депутат И. Г. Назин (Эстония ССР), сўзга чиқиб айтдики, Женева Кенгаши давлатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда тарихий босқич бўлди. Уруш ва вақтинча оккупация натижасида эстон халқи кўп зарар кўрди, шунинг учун ҳам у урушга нафрат билан қаради, Совет Ҳукуматининг тинчликсевар сийосатини қизгин равишда таъриб қилмоқда.

Сўнгра нотияқ Эстония Совет Социалистик Республикаси барпо бўлгандан бундан ўтган ўн беш йил мобайнида эстон халқининг ҳўжалик ва маданий қурилишида эришган катта галабаларини таъриб берди. У айтдики, мамлакатлар ўртасидаги алоқанинг ривожланиши тинчлик учун қу-

рашда катта аҳамиятга эга. Совет Иттифоқи мана шундай алоқани ривожлантирмоқ учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Брок, — деди И. Г. Назин, — кўпгина мамлакатларда ҳали ҳам ёмон ниятда кишилар бор, улар совет республикаларидаги аҳвол тўғрисида, жумладан, Болтиқбўйи республикаларидаги аҳвол тўғрисида уйдирма гапларни тарқатмоқдалар. Мамлакатларнинг бир-бирларига делегациялар юбориб туришлари мана шундай уйдирма хабарлар тарқатилишига қарши курашишга ёрдам беради.

Иттифоқ Совети Ташқи ишлар комиссиясининг Раиси депутат М. А. Суслоев сўз берди.

У шуни қайд қилиб ўтдики, ўртоқ Н. А. Булганиннинг докладыда ва Олий Совет депутатларининг нутқларида тўрт давлат Ҳукуматлари Бошлиқлари Женева Кенгашининг яқунлари ва аҳамияти тўғрисидаги масала ҳартомонлама ериштирилди ва сўзга чиқадиган ҳаммаси, Совет Ҳукумат делегациясининг Женева Кенгашида жуда катта ижобий иш қилганлигини айтиб ўтдилар.

Женева Кенгашининг яқунлари, — деди сўнгра М. А. Суслоев, — халқаро вазиятни кўп йиллардан бери захарлаб келган «сузравонлик позициясига таяниш» сийосати деб атаган сийосатининг ширманликка учраганлигидан далolat беради. М. А. Суслоев ишонч билдириб айтдики, эди, Женева Кенгашида кейин «сузравонлик позициясига таяниш» сийосати давлат сийосатидан узи-қесил ва қайтиб олинмайдиган қилиб аҳривга топширилади. Мажлисагаилар бу сўзларни давомли қарсанлар билан кутиб олдилар.

Депутат М. А. Суслоев, совет халқи барча халқлар билан дўст бўлиб тинчликда яшашга астойдил интилаганлигини айтиб берди, бундан кейин бошқа барча давлатлар ҳам Женевада бўлган ҳамкорлик руҳини давом эттирадиган бўлсалар, у ҳолда тинчликни сақлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш вазифаси муваффақиятли равишда ҳал қилинади.

М. А. Суслоев Олий Совет Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг номидан ўртоқ Н. А. Булганин доклады юзасидан қарор проектини сессия муҳокамага тақдим қилади. Бу қарор проектида СССР Иттифоқи Ҳукумат делегациясининг Женева Кенгашида қилган ишлари тўла равишда маъқулланалди. Проектда айтиладики, Женева Кенгаши давлатларнинг сийоси ва ижтимоий тузумларидан қатъи назар улар ўртасидаги муносабатларни яхшилашда янги босқични бошлаб берди. Давлатлар ўртасида ишонч ўрнатилиши учун зарур бўлган ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик руҳи Кенгашнинг асосий белгиси бўлди. Проектда, Женева Кенгаши ва ташқи ишлар министрларига тўрт давлат Ҳукуматлари Бошлиқларининг директивалари халқларнинг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун курашини янада кучайтирадиган янги воясига бўлади, деб ишонч билдирилади.

Сессия қатнашчилари депутат М. А. Суслоев томонидан киритилган қарор проектини қизгин қарорлаб билан қутиб олдилар.

Раислик қилувчи, музокаралар тўхтати-

сия деган тақдир тузиш, — деди. Депутатлар бу тақдирни қабул қилдилар.

Сўнгра ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси депутат Н. А. Булганин охириги сўзга чиқди. Уни депутатлар ва меҳмонолар қизгин равишда кутиб олдилар.

Н. А. Булганин, музокарада маъму бўлишига, Олий Совет Совет Иттифоқи Ҳукумат делегациясининг Женева Кенгашидаги позициясини ва фаолиятини тўла равишда маъқуллаганини учун ўзининг гоат мемуни бўлганлигини билдиради.

Совет Ҳукумат делегациясининг халқаро проблемаларни кўриб чиқишда активлик билан реализмни иш олиб бораётганлиги ҳамда шу проблемаларни музокара олиб бориш йўли билан ҳал қилишга интилагани Женева Кенгашининг муваффақиятли бўлиб чиқишига кўп жиҳатдан ёрдам берди. Н. А. Булганин айтдики, Женевадаги Кенгашнинг бошқа қатнашчиларига ва жумладан АҚШ, Англия ва Франция Ҳукумат делегацияларининг Бошлиқларига — Америка Қўшма Штатлари президенти Эйзенхауэр жанобларига, Англия бош вазири Иден жанобларига ва Франция бош вазири Фор жанобларига ҳам лозим даражада баҳо бермасдан ўтиб бўлмайди. Женева Кенгашининг ижобий натижалари, — деди Н. А. Булганин, — Кенгаши қатнашчиларининг ҳаммаси томонидан ҳамжиҳатликка интилиш ва барча мамлакатларнинг манфаатларини қўлайлидан ва бир-бирларига маъқул бўлган қарорларга келиш йўлида биргаликда куч ва қайрат сарф қилганликларининг самарасидир.

Н. А. Булганин, Женева Кенгаши таом бўлганлиги кейин Эйзенхауэр, Иден ва Фор ўларнинг баёнотларида Женева Кенгашидаги вазият учун характерли бўлган ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик руҳини бундан кейинги музокарада ҳам сақлаб қолиш ниятида аёнликларини изҳор қилганликлари сабабли Совет Ҳукумати номидан миннатдорчилик билдириб бердики, уларнинг бу истаги Совет Ҳукуматининг интилишларига тўла равишда мувофиқдир. Ўртоқ Булганин уқтириб айтдики, Совет Ҳукумати ташқи ишлар министрларининг бўлаётган Кенгашига жуда катта аҳамият бермоқда. Бу Кенгаши Женевада Ҳукумат Бошлиқлари муҳокама қилган масалаларни кўриб чиқиши давом этдириши ва шу масалаларни ҳал қилиш учун самарали тадбирлар таълиф қилини лозим.

Правадага ўртоқ Булганин ишонч билдириб айтдики, Женева Кенгашининг қатнашчилари халқларга тинчлик учун бундан бундан ҳам олиб бориладиган курашда биргаликда ҳаракат қилдилар ва бундан кейинги ишлар яхши боради, ишонч охири яхши бўлади.

Н. А. Булганиннинг охириги сўзида кейин раислик қилувчи ҳар иккала палата ташқи ишлар комиссиялари номидан депутат М. А. Суслоев тақдим этган қарор проектини овоғга қўлди.

СССР Олий Совети бу қарорни бир овоздан қабул қилади.

Раислик қилувчи А. П. Волков сессиянинг кун тартибни таом бўлганлигини айтиб, СССР Олий Советининг учинчи сессиясини ёпиқ деб эълон қилади. (ТАСС).

КПСС XX с'езди шарафига

Пландан ташқари 1 миллион 740 минг сўмлик маҳсулот

КПСС Марказий Бюроети июль Пленумининг қарорлари Тошкент консерва заводи коллективининг меҳнат кўтаринклигини ҳарқатонидан ҳам ошириб юборди. Меҳнатсевар коллектив Пленум қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, ҳаққ истеъмол учун юқори сифатли консерва маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда.

Заводи яримйиллик ишлабчиқариш плани муддатидан илгари — 25 майда бажарилади. Корхона ишчилари, хизматчилар ва инженер-техник ходимлари КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик муносабатга қўшилиб, қайрат билан меҳнат қилишлари туфайли етти ойлик план ҳам маҳсулотнинг ҳамма турлари бўйича ошириб адо этилади. Пландан ташқари 1 миллион 740 минг сўмлик консерва маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Ички иқтисоднинг тўла ишга солиш ва хомаш'дан умумий фойдаланиш натижасида меҳнат умумдорли

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Ҳосилга-ҳосил қўйиши ойда оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтирамиз

Партия ва Ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини яқин равишда юксалтириш тўғрисидаги тарихий қарорларидан илҳомланган Оқдўғрон район қолхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари бу йил пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш, чор-ваччиликни ривожлантириш ва чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Район партия комитети, райкомнинг МТС бошлари бўйича инструкторлик гуруҳлари, қолхоз, МТС ва совхоз бошчилиги партия ташкилотлари район меҳнатчиларини 1955 йил хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишда катта ишлар қилдилар. Партия ҳодимлари ва агитаторлар бу йил район қолхозлари бўйича ҳар гектардан ўрта ҳисоб билан 25 центнердан, совхозларда эса, 30 центнердан пахта етиштириш кўрсаткичларини қўйишга асосланди, МТС ва совхоз ишчиларига тушунтирилди. Қолхозлар, бригадалар ва аэроплан ўрғинаси, шунингдек совхоз ва МТС ишчилари ўрғинасида социалистик мусобақа жонг йўлга қўйилди. Мусобақа илгирлари учун район партия комитети ва район икромия комитетининг кўмаги қилиб байроқ ташкил қилинди ва шунинг натижасига қараб, ҳар 10 кунда бу байроқ мусобақа илгирларига бериб турилади.

Партия ташкилотлари экин кампанияси бошланғич балоғат қолхозчи ва механикаторлар ўрғинасида оммавий-сиёсий ишларни мутамом олиб боришга алоҳида эътибор бердилар. Қолхозларга 136 та дала шийони жиҳозланди. Агитаторлар состави сиёсий тайёргарлини етарли бўлган қишлоқ интеллигентлари ҳисобига мустақамланди. 23 кишидан иборат лекторлар гуруҳи ташкил қилинди. Ила бошидан бери шифалик лекторлар, сиёсий ва илмий билгиларни тарғаб учини жамаат аъзолари томонидан қолхозлар, МТС ва совхозларга турли тоналда 363 лекция ва 200 дан ортиқ доклады ўқилди. Легион ва докладынинг тематикаси хилма-хил бўлиб, лекторлар ўз темаларини галгаги хўжалик вазифаларига доғраб ишлаб чиқдилар. Лекторлар ва агитаторлар оташин суҳбатлари билан район меҳнатчиларини пахтачилик, чорваччилик ва хўжаликнинг бошқа томонларини ривожлантиришга сафарбар этишга, меҳнат интизомини мустақамлашга, қолхозчилар, МТС ва совхоз ишчиларининг ватанпарварлик ҳиссини кучайтиришга катта хизмат кўрсатдилар.

Район партия ташкилотлари қолхозчилар ва механикаторлар ўрғинасида сиёсий-ағитацион ишларни кучайтириш туғайли қити экинчи ойдаги биринчи бўлиб туғайли таълимни олишга эришти. Пахтачиликда янги прогрессив усул—квадрат-уялаб ва торқатлаб экин биринчи йил кенг қўйилди. Қўйилганга қарамай, бу иш муваффақиятли ўтказилди ва ўзгариш қатор ораларини узунасига ҳамда кўчданганга ишлар яхши натижа берди. Ўзга парварлашда мўл меҳнат қилдириб, ҳар қандай қолхозда мингларча меҳнат кўни тежади, агротехника тадбирлари асосан механикаторлар кўни билан бажарилади.

Район партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйиш ва прогрессив усуллари кенг қўйилиши, агротехника тадбирларини юқори сифатли ўтказиш натижасига шунга эришти, ўзгариш ривожланиши ва ҳосил тўпланиши ақдарили йилларига қараганда янча яхши бўлди. Масалан, «Ленинбод» қолхозини олиб кўрайлик.

Бу қолхознинг аъзолари 640 гектар пахта майдонидан 30 центнердан ҳосил етиштиришга мажбурият олганлар. Қолхоз партия ташкилотлари юқори ҳосил учун курашда

яқиндан бошчилик қилди. Бутун майдонда ўзаалар узунасига ва кўчданганга 4 марта култивация қилинди. 3 марта чўқур чўқиб ўтказилди, 2 марта минерал ва маҳаллий ўғит билан озилантирилди. Айниқса, янги усул билан квадрат-уялаб экинган 475,5 гектар ўзаа текис ривожланиб, мўл ҳосил тўпаламоқда. «Ленинбод» қолхозининг аъзолари фитофтороза меҳнат қилиб, мусобақада биринчи ўринни эгаллашди ва район партия комитети ҳамда район Совети икромия комитетининг кўмаги қилиб байроқини олишга муваффақ бўлдилар.

Мўл ҳосил учун курашда ва қишлоқ хўжалигининг бошқа томонларини ривожлантиришда, бу қолхознинг эришган муваффақиятида бошчилиги партия ташкилотлари (секретари ўртоқ Халидов) таълим роли ўйнади. Партия ташкилати ва агит-коллективнинг қолхозчи ва механикаторларини меҳнатта коммунистик мусобақатда бўлиш руҳида, совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш орқали бунга эриштилар.

Ворошилов номи қолхоз партия ташкилотлари (секретари ўртоқ Саломов) ҳам оммавий-ағитацион ишларига катта эътибор берди. Бу қолхозда ўзаалар текис ривожланишда ва мўл ҳосил тўпаламоқда.

Қарм Марк номи, Будённий номи қолхозлари, Сталин номи 16-чи совхозда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштиришга коммунистлар бошчилик қилмоқдалар ва бутун кўчин олганда социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга сафарбар этилдилар.

Маълумки, август ойи—область қолхоз ва совхозларида ҳосилга-ҳосил қўйиши ойда деб эълон қилинди. Район партия комитетини ҳосилга-ҳосил қўйиши ойна муваффақиятли ўтказиш, бутун пахта майдонидан мингларча тонна қўшма ҳосил етиштириш учун барча коммунист ва комсомолларни бу ишга бошчилик қилишга даъват этилди. Бу йил парваршида қолхозчи ойдаги қолхозларни алоҳида ҳисобга олиб чиқдик. Оқушбеков номи, Қалинин номи, Навоий номи ва Ленин номи қолхозларида қўшма кўчлар сафарбар қилиниб, ўзааси ривожланиши кейинда қолта уячаларда култивация, чўқиб, озилантириш, суғориш ўтказилди. Район марказига ишчи ва хизматчилар Навоий номи қолхозга ёридан уюштириб, 100 гектардан ортиқ ўзаани чўқилди чўқилди бердилар. Қолхозларда ўзаани парварши қилишга қўшма кўчлар сафарбар қилинмоқда. Шунинг билан бирга ўзаа парваршида банд бўлган қолхозчи ва механикаторларга тегишли маиший-маданий шарт шартини олиб беришга эътибор берилмоқда. Дала шийонларида оммавий-сиёсий ишлар янада кучайтирилди. Шу кунларда 250 коммунист ва 160 дан ортиқ комсомоллар бевосита дала иши билан банд бўлган қолхозчи ва механикаторлар ўрғинасида ағитацион ва пропаганда ишларини олиб боришди. Деярли га-веталар, «Жанговар варақа»лар чиқарилмоқда, кўрсаткич тахталари ва «Хурмат тахтасига» мусобақа натижалари ёзиб берилмоқда.

Оқдўғрон район—областимизнинг йирик шахтакор районларидан биридир. Район партия ташкилотлари ҳосилга-ҳосил қўйиши ойда қолхозчи ва механикаторлар ўрғинасида оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтириб, мўл ҳосил тўпашга, давлат пахта таъбирлаш пиланини сўзсиз ва ошқириб бажаришга эришиш учун бутун куч ва имкониятларини тўла сафарбар этиди.

Оқдўғрон район партия комитетининг секретари.

О. УСМОНОВ,

Каганович номи Тошкент паровоз-вагон ремонт заводининг коллективи КПСС XX с'езди паравозга ўзаро социалистик мусобақани тобора изиштириб юрмоқда. Заводда ўртоқ Р. Фахриддинов бошлиқ слесарьлар бригадасининг ишчилари смена топшириғини 250 — 300 процентдан бажаришмоқдалар. Сурагда: (чапдан ўнгга) мастер Г. Воробьев Р. Фахриддинов бошлиқ бригада аъзоларининг бажарган ишини қабул қилиб олмақда.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўзбекистон Совет ёзувчилари союзида

1. СЕКЦИЈЛАРДА

Ўзбекистон Совет ёзувчилари союзининг поэзия, драматургия, болалар адабиёти секциялари кейинги пайтларда ўз фаолиятини янча яхшилади. Авторлар билан ишлаш тўғрисида йўлга қўйилди, муҳокамаларда қатнашувлар сон кўпайди, бирор янги асар ёзиб кетганлар фойдали маслаҳатлар олмақдалар.

Поэзия секцияси (бошлиғи шоир Мир-темир) кейинги 8 ой ичида 37 авторнинг поэма, тўплам, танланган асарлар китобини муҳоказма қилди. Булар орасида Ойбек, Собир Абдулла, Ҳайит, Мирмуҳаммад, Назармат сингари шоирларнинг тўпламлари кенг муҳоказма қилиниб ва бошқа тавсия этилди. Қозир бу асарлар бошқа тайёргарли, Шунингдек, ёш шоирлардан Шотурсун Ҳасенов, Хайридин Саломидинов, Яхши Қурбонбаевларнинг биринчи тўпламларини чиқариш маъқул кўриди. Бағиз шоирларнинг шер тўпламларидан муҳим камчиқлар кўрсатилиб, авторларга фойдали маслаҳатлар берилди.

Драма секциясида кейинги пайтда Собир Абдулланинг тўғимачилар ҳақидаги амазоний пьесаси, Ойбекнинг «Чин муҳаббат» драмеси, Аҳмад Бобоқоннинг Хамид Олимжон номида асосида ёзилган «Ойгул ва Бахтиёр» пьесаси муҳоказма қилиниб Муқимий номи, Хама номи ва Ёш тамошачилар театраларида сахнага қўйиш учун тавсия этилди. Шунингдек, И. Аҳмедов ва О. Топиловларнинг «Ўзбек халқ арғани асосида ёзилган «Сирли сандиқ» пьесаси муҳоказма қилиниб, ёш тамошачилар театрга топширилди.

Проза секциясида Ёзувчилар Шукровнинг «Биринчи парвоз» повестини, Саида Зуннунованинг ҳикоя ва очерклар тўпламини муҳоказма қилиб, авторларга тегишли маслаҳатлар берди.

2. ДРАМАТУРГ СОБИР АБДУЛЛАНИНГ ЮБИЛЕИ

Бу йил Ўзбек совет адабиётининг яўғиз кўринган вақли, шоир ва драматург, Ўз-

КУЧМА КИНО

Ўртасарой район маданият бўлими томонидан ташкил этилган кўчма кино қолхозларга намунави хизмат қилмоқда. Кўчма кино район қолхозларида бўлиб, меҳнатчиларга турли ҳужжатли ва бадиий фильмлар кўрсатапти.

бокистон ОССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Собир Абдулланинг туғилганга 50 йил тўғди. Шу муносабат билан ёзувчилар союзининг президиуми 7 кишидан иборат юбилей комиссиясини тузди. Комиссия асосида К. Яшин (раис), Гафур Ҳусом, Охундӣ, Н. Сафаров ва бошқа ўртоқлар бер. Юбилей шу йил август ойда бўлади. Тошкент жамоатчилигининг умумшаҳар йилги йилги академик Гафур Ҳусом Собир Абдулланинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида доклад қилади. Ўзбекистон ОССР Давлат нашриёти юбилейнинг танланган асарларини босиб чиқаради. «Шарқ юлдузи» ва «Звезда востока» журналларида шоир ва драматургининг ҳаёти бршилади. Республика театралари Собир Абдулланинг «Тоҳир ва Зухра», «Муқимий» мушаккил драмаларини кўрсатади. Муқимий номи музыкали драма театри Собир Абдулланинг амазоний пьесасини сахнага тайёрламоқда. Композитор Т. Жалилов ва Степанов ва асарга музыка ёзмақда.

3. ЯНГИ ТўПЛАМЛАР

Ўзбекистон Совет ёзувчилар союзи бир гуруҳи ёзувчилари республикамизда об-ластларига юборди. Улар ўзаа парварши соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳақида очерк, ҳикоя, шер ва бошқа бадиий асарлар ёзмақдалар. Бу асарлар алоҳида китоб ҳақида нашр этилади.

Ўзбекистон, ОССР Давлат нашриёти «Ху-рофатдан марифатга» деган тўпламини нашрга тайёрлади. Бунда Навоий, Орохий, Аваз Улар Ҳали, Муқимий, Фурқат, Хама, Айни, Гафур Ҳусом, Ойбек, Хамид Олимжон, Абдулла Раҳмон ва бошқа ёзувчиларнинг дининг реакцион моҳиятини фош қилувчи асарлари, фольклор материаллари тўпламларини ҳам нашр этилади.

Т. ОТАКУЛОВ.

Парламентларо Иттифоқдаги СССР Парламент гуруҳасининг мажлиси

Шу йил 5 августда Кремльда СССР Парламент Гуруҳасининг раисининг ўринбосари депутат М. А. Яснов раислигида СССР Парламент Гуруҳасининг мажлиси бўлди. М. А. Яснов айтдики, СССР Парламент Гуруҳасига шу вақтгача 1.250 депутат аъзо бўлиб қолди. Бу эса СССР Олий Совети депутатларининг умумий сонига нисбатан 92 процентдан кўпроқни ташкил қилади.

СССР Парламент Гуруҳаси барпо қилинган вақтда тузилган Муваққат бюро ўрнига, СССР Парламент Гуруҳаси тўғрисидаги Низомга мувофиқ, мажлисида СССР Парламент Гуруҳасининг Комитети сайланди.

СССР Парламент Гуруҳаси Комитети составида куйидагилар қиради: СССР Парламент Гуруҳасининг раиси депутат Д. Т. Шенников, СССР Парламент Гуруҳаси раисининг ўринбосарлари депутатлар О. В. Курушин ва М. А. Яснов, Парламентларо

Иттифоқ Кенгашидаги СССР Парламент Гуруҳасидан вақил бўлиб депутатлар Н. А. Михайлов ва Ю. И. Палецкий, СССР Парламент Гуруҳасининг секретари депутат З. А. Лебедева.

СССР Парламент Гуруҳаси Комитетининг аъзолари СССР Олий Совети депутатлари А. О. Аблазов-Саксе, Б. Э. Алиев, А. А. Андреев, М. Габдуллин, М. А. Иброҳимов, Л. Ф. А. Илдинов, З. Имомқолимова, Н. А. Кайилов, С. Камолов, Е. В. Ломташвили, А. П. Лукин, Г. В. Петросян, А. М. Сафронов, Н. С. Тихонов, М. Туреунова сайландилар.

Парламентларо Иттифоқининг шу йил 25 августда Хельсинкида олинганда 44-чи конференциясида СССР Парламент Гуруҳасидан мажлисида делегация сайланди. Бу делегация СССР Парламент Гуруҳаси аъзолари бўлган депутатлардан 29 киши составида сайланди.

Совет ҳукумати блан Германия Федерал Республикаси ҳукуматининг бир-бирларига юборган ноталари

7 июнда СССРнинг Франциядаги Элчи-хонаси Германия Федерал Республикасининг ГАРбий Германиянинг Элчи-хонасига иккала мамлакат ўртасида бевосита дипломатия ва савдо муносабатлари, шунингдек маданий муносабатлар ўрнатилиш масаласи юзасидан Совет ҳукуматининг Германия Федерал Республикасини ҳукуматига юборган нотасини топширганлиги илгари хабар бериб ўтилган эди. Совет ҳукуматининг нотасида, Совет Иттифоқи блан Германия

Федерал Республикаси ўртасида дипломатия ва савдо муносабатлари ўрнатилиш масаласини муҳоказма қилмоқ учун Германия Федерал Республикасининг вакиллари К. Аденауэр жаноблари ва Германия Федерал Республикаси ҳукумати томонидан вақил қилинган бошқа шахслар Москвага келишга таълиқ ҳам қилинган эди.

1955 йил 30 июнда Германия Федерал Республикасининг Париждаги Элчи-хонаси СССР Элчи-хонасига куйидаги мазмунда жавоб нотасини топширди.

Германия Федерал Республикасининг нотаси

Германия Федерал Республикаси Ҳукумати Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукуматига унинг 1955 йил 7 июндаги нотасини куйидаги жавобини маълум қилиш шарафига муассардир.

Германия Федерал Республикаси Ҳукумати Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукуматининг ҳар иккала мамлакат ўртасида дипломатик, савдо ва маданий муносабатлар ўрнатилиш масаласини муҳоказма қилиш ва шу билан боғлиқ бўлган масалаларни ўрганиш тўғрисидаги тақдирга розидир. Ҳозирги мавжуд бўлган Федерал Республикаси Ҳукумати мана шундай муҳоказма қилиш ва кўриб чиқиш учун мавзу, бўлиши лозим бўлган масала-

ларни аввало аниқлаб олиниши ҳамда шу масалаларни кўриб чиқиш нобаритини белгилаб олиниш мақсадида мувофиқ деб ўйланади. Шу сабабли у, Федерал Республикасининг ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Париждаги Элчи-хоналари ўртасида таъбирасий музокаралар ўтказилсин, бу музокара шунга масалаларни аниқлаб бериши лозим, деб таълиқ қилади.

1955 йил 30 июн.

Совет ҳукуматининг нотаси

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати Германия Федерал Республикасини Ҳукуматининг 1955 йил 30 июндаги нотасини олганлигини таъкидлайди. Совет ҳукумати Германия Федерал Республикасини Ҳукуматининг Совет Иттифоқи блан Германия Федерал Республикасини ўртасида дипломатия ва маданий муносабатлар ўрнатилиш масаласини муҳоказма қилишга, шунингдек шу билан боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқишга мазкур нотада розилик билдирганлигини маълум қилиб қайта қилади.

Шундай қилиб, мазкур масалалар юзасидан музокаралар ўтказишга ҳар иккала томон рози бўлганлиги сабабли СССР ва Германия Федерал Республикасини Ҳукумат Деlegationлари ўртасида мана шундай музокаралар, агар Германия Федерал Республикасини Ҳукумати учун куйидаги муқаддас маъбудат қилинган бўлса, Совет Ҳукуматининг фикрича, шу йил август ойининг охирида, сентябр ойининг бошида Москвада ўтказилиши мумкин бўлади.

Совет ҳукуматининг фикрича, Совет ҳукумати блан Германия Федерал Республикасининг вакиллари Аденауэр бошчилигидаги делегацияси ўртасида музокара вақтида куйидаги масалаларни кўриб чиқиш мумкин бўлади:

Совет Иттифоқи блан Германия Федерал Республикасининг вакиллари Аденауэр бошчилигидаги делегацияси ўртасида музокара вақтида куйидаги масалаларни кўриб чиқиш мумкин бўлади:

Совет ҳукумати ҳар иккала мамлакат ўртасида дипломатик, савдо ва маданий муносабатлар ўрнатилиш учун, албатта, у томон ҳам ва бу томон ҳам бирор даслабки шартлар қўйилмай, деган фикрдадир.

Москвадаги музокара вақтида муҳоказма қилиниши ва ўрганилиши лозим бўлган масалаларни аниқлаш мақсадида СССРнинг ва Германия Федерал Республикасининг Париждаги Элчи-хоналари ўртасида дастлаб таъбирасий музокаралар ўтказилиши деб Германия Федерал Республикасини Ҳукумати томонидан билдирилган нетакка вағдани, Совет ҳукумати мана шундай дастлабки фикр олишга ўтказилиши шартини эътибор билдирмайди. Мана шундай фикр олишувда совет томонидан СССРнинг Франциядаги Элчи-хонаси С. А. Виноградов иштирок қилади.

1955 йил 3 август.

Буржуа-демократик революциянинг ўсиб социалистик революцияга ўтиши ҳақида

Совет ҳақида ва бутун прогрессив инсоният бу йил биринчи рус революциясининг ақлиқ йиллигини нишонламоқдалар. Россияда 1905—1907 йилларда бўлиб ўтган революция империализм давридаги дастлабки халқ революцияси эди. Бу революциянинг ҳаракатлантуручи кучлари пролетариат ва деҳқонлар бўлиб ҳамда революциянинг барча босқичларида пролетариат гегемонлиги ролин ўйнади. Коммунистик партия раҳбарлигидаги пролетариат бу революцияда чор самодержавияси тузли остида олган барча демократик кучларга, даставвал, кўчмаллионда деҳқонларга етакчилик қилди.

Ленин 1905—1907 йиллар революциясини халқ революцияси деб атади, бу революциянинг хусусиятлари ва унинг ҳаракатлантуручи кучлари тўғрисидаги, қўролли қўролдан ва муваққат революцион ҳукумат тўғрисидаги масалани, ишчилар сийфи билан деҳқонлар иттифоқи тўғрисидаги масалани ишлаб чиқди. В. И. Ленин, ишчилар сийфи билан деҳқонлар иттифоқи революциянинг галабосини таъминлашда зарур шарт эканлигини уқдириб кўрсатди. буржуа-демократик революциянинг ўсиб социалистик революцияга ўтиши тўғрисида асослаб берди.

1905 йил май ойида эълон қилинган «Россия социал-демократик ишчи партиясининг III с'езди ҳақида Ахборот»да Ленин, буржуа-демократик революция галаба қозонганидан сўнг ишчи ва деҳқонларнинг социалистик—революция учун, аспауататор сийфлар ҳокимиятини эълариб ташлаш ва пролетариат диктатурасини ўрнатилиш учун кураш бошлангани керак, деб кўрсатган эди.

Меҳнатчилардан ва марксизмининг бошқа душманларидан партия III с'езди қарорларини ҳимоя қилиб, В. И. Ленин ўзининг «Демократик революцияда социал-демок-

ратиянинг икки тактикаси» деган машҳур китобини ёзди.

В. И. Ленин, буржуа-демократик революциянинг ўсиб социалистик революцияга ўтиши учун объектив ва субъектив шартлар мавжуддир, деб кўрсатди. Объектив шартлар — Россия иқтисодий тараққийоти ёришган босқич бўлса, субъектив шартлар — пролетариат ва деҳқонларнинг муайян даражадаги оғлилиги ва уюшганлиги эди. В. И. Ленин бу иккала шартларнинг ўзаро узвий боғлиқ эканлигини айтиб, субъектив факторнинг, яъни революция авангарди бўлган пролетариатнинг, унинг иттифоқини — деҳқонларнинг ҳамда халқ революциясининг раҳбари ва йўл кўрсатиб берувчи кучи — марксизм партиянинг етарли даражада оғли ва уюшганлиги факторининг ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини уқдириб кўрсатди.

Россияда социал революциянинг амалга оширишга қодир бўлган иктамий куч — ишчилар сийфи билан деҳқонларнинг ишчилар сийфи раҳбарлигидаги иттифоқи янги тиниди партия — большевиктик партия бошчилик қилмоқда эди.

Буржуа-демократик революциянинг ўсиб социалистик революцияга ўтиши тўғрисидаги ленинча назария мамлакат ички-ишчилари сийфи кучлар муносабатидан, муайян халқлар шартларидан келиб чиққан эди. Бу ленинча назария, пролетариат ва деҳқонларнинг революцион-демократик диктатураси чор ҳокимиятини ағдариб ташлаш, демократик республикани барпо этиш, барча контрреволюцион кучларни тутатиш, революция алағасини Европага кўчириш ва сўнгра тўғридан-тўғри социалистик революцияга ўтиш учун зарур эканлигини кўзда тутар эди. Ленин, аввал пролетариат революция авангарди сифатида барча деҳқонлар билан иттифоқ тузиб, либерал буржуазияни аж-

ратиб қўйган ҳолда, чор самодержавиясига, помещикларга, ўртасарчиликка қарши бориб, шундай қилиб, буржуа-демократик революциянинг галабосини таъминлаш учун курашди. Сўнгра пролетариат, революция йўлбошчиси бўлиб қолавериб, ўз раҳбарлик ролин амалга оширишга давом этиди, қамбағал деҳқонларни, ақдулатчи қилинган барча омиани ўз ёнига олиб, шаҳар ва қишлоқдаги майда буржуазияни ажратиб қўйган ҳолда, капиталламга қарши олға, социалистик революция сари бориб, деб кўрсатди.

Бу масалалар ҳоққандай шубҳа ва воқеличи бўлмаслиги учун, В. И. Ленин «Социал-демократиянинг деҳқонлар ҳаракатига муносабати» деган мақолада бу масалани қўйилганча тушунириб берган эди: «...Биз демократик революциядан дарҳол социалистик революцияга ўтаб-олаёми, бунда ўз кучимизга, олган ва уюшган пролетариатнинг кучига айна мувофиқ равишда ўтаб-олаёми. Биз узлуksиз революция тарафдоримиз. Биз ярим йўлда тўхтаб қолмаймиз (Асарлар, 9 том, 248 — 249 бетлар).

В. И. Ленин буржуа-демократик революциянинг ўсиб социалистик революцияга ўтиши тўғрисидаги назарияни ишлаб чиқишда Маркснинг узлуksиз революция тўғрисидаги фикрларига, деҳқонларнинг революцион ҳаракатини пролетариат революцияси билан қўшиб олиб бориш тўғрисидаги фикрларига таянди. Ленин, пролетариат революцияси галабосини зарур шарт бўлган иттифоқини, яъни пролетариат билан шаҳар ва қишлоқ ярим пролетариат билан иттифоқи тўғрисидаги масалани тўла асослаб бериб, социалистик революциянинг мутамом назариясини ишлаб чиқди.

Бу ленинча революцион назария, буржуа-демократик революция билан социалистик революция ўртасида 50—100 йил-

лар билан ўзгаришлар узок вақт ўтини керак, демак менъшевиклар ва II Интернационал оппортунистларини фош қилиб ташлади. 1917 йилда Россияда бўлиб ўтган февраль буржуа-демократик ва Октябрь социалистик революциялари Лениннинг тўла ҳақ эканлигини, менъшевиклар, II Интернационал оппортунистлари ҳамда марксизмнинг бошқа барча душманлари ўйлаб чиқарган «назариялар» мутлақо асоссиз эканлигини яқин кўрсатди.

Социалистик революция тўғрисидаги ленинча назария троцкийча «сперматик революция» «назариясини» ҳам охиригача фош қилиб ташлади. Халқ революциясининг кўраги ва қобилиятини илкор этиш, пролетариатнинг куч ва қобилиятларига имонсизлик, деҳқонларнинг революцион куч бўлишидек иктамийларнинг таълим олмалиги бу «назарияга асос бўлган эди. Бу эса пролетариат диктатураси тўғрисида ленинча назарияни илбор этиш билан бошқа нарса эмас эди.

В. И. Ленин ўзининг «Демократик революцияда социал-демократиянинг икки тактикаси» деган китобида социализмнинг айрим олинган бир мамлакатда галаба қилиши мумкинлигини тўғрисидаги ҳуқуқсиз ишчилар учун барча ёш деярли барта асосий элементларини берган бўлса, 1915 йилда ёзилган «Европа қўшма Штатлари илбори тўғрисида» деган тарихий мақолада узил-кесил равишда шундай ҳуқуқсиз амал қилиб, Ленин марксизмининг социалистик революциянинг янги назария билан бойлиги, коммунистик партия революцион тактика ва стратегиясининг асосларини ишлаб чиқди. Коммунистик партия ана шу тактика ва стратегияга амал қилиб, Улут Октябрь социалистик революциясининг галабосини таъминлади.

В. И. Ленин ўзининг машҳур Апрель тезисларида Коммунистик партияга буржуа революциядан социалистик революцияга ўтишнинг конкрет революцион йўлини кўрсатиб берди. Бу тезислар буржуа-демократик революциядан социалистик революцияга, революциянинг биринчи этапидан унинг иккинчи этапига — социалистик революцияга ўтишга ўтиш учун Коммунистик партия олиб бориб курашга асос бўлди. Ишчилар сийфи билан деҳқонларнинг ишчилар сийфи раҳбарлик ро-

лини ўйнайдиган иттифоқи, социалистик революция назариясида асос қилиб олинган иттифоқи тўғрисида ленинча илбор мамлакатимизда тўла таъинга қилиди. Эндилда ишчилар билан деҳқонларнинг мутамом иттифоқи СССРда социализмни кўриб тутилган ва аста-секин коммунизмга ўтишни амалга оширишда бую

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар, барча майдонлардаги ғўза тупларида ҳосилнинг мўл бўлиши учун курашайлик!

«...Биз йиғим-теримгача қолган вақт ичида аҳволни тузатишимиз, ривожланишдан орқада қолган ғўзаларни яхшилаб олишимиз ҳамда давлатга пахта топшириш юзасидан белгиланган планини ва социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада ҳосил тўплашимиз мумкин. Бунинг учун бутун август давомида далаларда ишни сра тўхтатмасдан, гайрат ва матонат кўрсатиб меҳнат қилишимиз зарур. Август — пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашда ҳал қилучи ойdir».

(Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети Мақтубидан).

УСТА ПАХТАКОР

Оқўрғон районидagi Бўдённий номидаги пахта устаси деб аташади. Бу ғўзаларда меҳнат қилишнинг нисбатан зўр самийи хурмат туйғуларини ифода қилади.

Зено бошлиғи Қ. Абдураимов

Сўнги йилларда Қўшбойқа дескайиб қолганлиги сабабдан даҳада ишлаб чиқарилади. Аммо уни ҳамма вақт қолхоз бригадаларида уқратиш мумкин эди. Унинг маслаҳатлари ва тажрибали пахта устасидан тортиб, меҳнатда ҳаёт бўлини эндиликка бошлаган ёш қолхозчиларга ҳам қилганлиги тасдиқланади.

Зено бошлиғи Қ. Абдураимов бу ҳақда шундай дейди: «Мен коммунистман. Демак, меннинг ўзим иш босиб бўлган жойда эмас, балки иш қилиш бўлган жойдадир. Шундай қилиб, Абдураимов яна қаранг дадалар кучига қайтиб ва биринчи бригаданинг биринчи звеносига раҳбарлик қила болади. Абдураимовнинг талабига мувофиқ, унга чингит ақши учун иш оғир, йил сайин жуда паст ҳосил бераётган ердан уштартилади.

қифасини тубдан ўзгартириди. Яхши ишлаб чиқаришни таъминлаш мақсадида қишлоқдаги ғўзаларни яхшилаш бўлими тўғрисида 8—10 тадан кўсак ва 10—15 тадан туғун боп.

— Ҳар гектардан 50 центнердан пахта ҳосили олишни мўлжаллашимиз, — дейди Қўшбойқа таъбуси билан. Абдураимов звеноси бундай муваффақиятларга квадрат-уялаб экиннинг афзаллигига дастлабки қўллардан қўлланган тўғайли эришни. Экин учун икки тамақланган. Ҳўза тузлари квадрат-уялаб жойлаштирилди. Бу оса пахтакорлар меҳнатини анча енгиллаштирди. Зено а'золари механизаторлар билан ҳамкорликда ишлаб, экин майдонида 4 марта узунасига ва 3 марта кўндалангига

культивация ўтказилди, ғўзаларни 2 марта озиқлантирди ва икки ба'зи жойларда уч марта сугорди. Шу муҳат ичида звено ғўзаларни 3 марта кетмон чопишдан чиқарилади. Ҳамма ишларнинг ўз вақтида, сифатли бақарилишини зено бошлиғи доимо кузатиб боради. Қўшбой Абдураимов бошлиғи звено а'золари шу кўларда фидокорона меҳнат қилиб, ҳосилга-ҳосил қўшмоқдалар.

Пахтакорлар янги усулнинг афзаллигидан хурсанд бўлмоқдалар

Сирдарё районидagi «XVIII парт конференция» қозғолгани а'золари пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. 800 гектар ердаги ғўза ҳозиргача 4 марта қолхоз парварилан чидирди. Озиқлантириш ва сугорил ишлари ҳам ўз вақтида сифатли ўтказилмоқда.

Гектардан 40 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган Қ. Отманов ва Холмурадов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ғўза парварини, айниқса, мамунали уюштирилган. Ҳўза Одилов бошлиқ бригада а'золари 77 гектар ердаги ғўзани 4 марта кўндалангига, 5 марта култивациядан чиқариб, ероти суварининг паст-баландлигига риот қилган ҳолда 2 — 3 марта қондириб сугордилар. Бригаданинг сифатли парварин қилинган ғўзалари биртаси

Иш мақтуб асосида ташкил қилинган

Бекobod районидagi Ленин номидаги қолхоз а'золари мўл пахта ҳосили етиштириш учун курашиб, ғўзанинг қолхоз парваринини ўз вақтида сифатли қилиб ўтказмоқдалар. Улар ҳозиргача барча майдонлардаги ғўзаларни беш марта култивация, 4 марта чопиш қилдилар. Уштартиларнинг парварини қараб, ғўзани қондириб сугормоқдалар. Ҳозиргача барча майдонлардаги ғўзани чеканка қилиш тугалланай деб қолади.

Қолхознинг ўртоқ М. Эрматов бошлиқ бригадасида ғўза парварини ишлари бир-бири билан, айниқса тўғри боғлаб олиб борилаётгани учун кўсаклар солик шундан сўнга кўлаймоқда. Бригаданинг С. Мадров, Қ. Қолдибеков, С. Сулаймонова, У. Эрматов ва Х. Хасанова каби қўлларни ғўза парваринида ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Қолхоз а'золари партия ва ҳукуматнинг республикамиз пахтакорларига мурожаат қилиб ёган мақтубига жавобан ғўзани август ойида ҳам қўнғи билан парварин қилиш тадбирларини амалга оширмоқдалар. Улар таъминот қўллардан уштарти фойдаланиш, ҳосилга-ҳосил қилиш давомида пахта топшириш юзасидан олинган мажбуриятни охири бажариш учун социалистик мусобақани янада кучайтириб юбордилар.

Ҳосил зараркундлардан сақлаб қолинмоқда

Ўртасарой район, 2-чи Қорасув қишлоқ Советига қарашли Сталин номидаги қолхознинг меҳнатсевар а'золари бу йил ҳар йилдан ҳам кўпроқ пахта ҳосили етиштириш учун астойдил меҳнат қилишмоқдалар. Улар етиштирилган ҳосилни қишлоқ хўжалик зараркундларидан, айниқса ўрғимчиқандан сақлаб қолин учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Зараркундларга қарши курашни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш қатга аҳамиятда эга эканлигини яхши тушушган қолхоз а'золари барча резервларини ишга солиб, қатга ютуқларга эришаётдилар.

Қолхоз а'золари минимизаторлар билан ҳамкорликда ишлаб, ОДИ маҳинасидан ва кўл ашираткиларидан тўла ва умумий фойдаланишмоқдалар. Қолхоздаги мавжуд 10 дан ортиқ кўл ашираткидан тўла ва умумий фойдаланиш мақсадида райондаги Каганович номидаги мақтубнинг бир гуруҳи ўқучилари ёрдамида қондилар. Ҳўзалардан Э. Умаров, В. Бўриев, А. Абдуллаевлар фидокорона меҳнат қилиб, қолхозчиларнинг хурматларига сазовор бўлаётдилар. Кўсак кўрти, шира каби қишлоқ хўжалик зараркундлардан қўн тарқалган 4, 5, 6-чи даражаси бригадаларнинг ғўзаларига дори самолёт орқали сеппилмоқда. Шунингдек, кўсак кўртини бутунлай йўқотиш мақсадида кўнгина бригадаларда чеканка қилиниб, қириқилган ғўза учлари даладан четга чиқариб ташланмоқда. Ҳўза сўнгина умумий зараркундлардан бутунлай тозаланди.

Ҳосил тўплашда ҳал қилучи даврдан унумли фойдаланайлик

Гулистон райони қолхозларида фидокорона меҳнат қилиб донг чиқарган, бу йилги об-ҳаво шароити тўғрисида юз берган қишлоқчиларнинг фидокорона меҳнат қилиб енгилан меҳнатсевар пахтакорларнинг самарали ишлари қилини беҳад қўнатилади. Фрунзе номидаги қолхознинг Эрматов, Жонмиров, «Красная Заря» қолхозининг а'зои, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жолаҳон Эрбутова, иштирокчи Мамаманов, квадрат-уялаб чингит оққан, кетмонни жуда кам ишлатиб, ғўзани а'ло даражада парварин қилаётган С. Рахимов, Молотов номидаги қолхознинг А. Ылдошев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўзанинг шу кўлардаги ҳолати мақтанга сазовордир, албатта. Уларнинг ғўзалари нормал ривожланиб, мўл ҳосил тугайтири.

Пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашиб, яхши натижаларга эришаётган ҳамма қолхозчи қишлоқ районидagi барча қолхозларда ҳам бор. Давримизнинг талаб ва истакларига ҳаммафасилан бундай ишлари Батанимизнинг шон-шухрати учун фидокорона кўрсатмоқдалар, сийқилди билан ишлаб ҳамма тадбирларни тўла амалга оширмоқдалар. Афсуски, райондаги ҳамма қолхозларда, ҳамма бригада, звеноларда ҳам иш шундай эмас. Ҳамма ҳам илгирлардек баробар ҳаракат қилаётган, ўз зиммасидан мажбуриятини тўла адо этиш учун чинакам гайрат кўрсатаётган, деб бўлмайди. Аксинча айрим жойларда бўёқ ғўзаларни кўриб хотиржамликка берилиш ва ғўза парварини бундайлиги юбориб қайғиғиғи сезилмоқда. Бундай қайғиғиғи тўғайли районда ғўза парваринининг бўшашиб кетиши сабаб бўлимоқда. Биз, мусобақадон Мирзачўла районидан қолган ўзаро кўришнинг бригадасининг а'золари қолхозларда бўёқ бў ҳосил аяққа кўриди.

Ҳўш, Гулистон районига ғўза парваринининг бўшашиб кетаётганига нималар сабаб бўлмоқда. Дастлаб шунки, механизатор тўла қувват билан ишлатилмаётган, култивация, сугорил чопиш, зараркундларга қарши кураш ишлари ўз вақтида, агротехника қондалари мувофиқ олиб борилаётган. Хўраччи номида қолхозда (раиси ўртоқ Эшматов) бор-йўли 365 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Шундан 80 гектар ердаги ғўза халитига чопиш қилинмай ёввойи ўтлар ичида қолган. 85 гектар ердаги ғўзани ёшасига ўрғимчиқанда босгани ҳолда бунга қарши чеканка қилиш олиб борилаётган; қолхозда халитрога қарши курашчи химикатлар йўқ; бригада меҳнатчи ўртоқ Чин Алексеев ОДНини ишга солмаган. 95 гектар ердаги ғўза оса ўз вақтида сугорилмаганидан чинқаб ишга ташлаб қилинган. Бундан ташқари, бу қолхозда паст, ҳали шонига кирмаган, гулламаган, ғўзаси сийрак пайқаллар кўн.

Хатам Олламурадов бошлиқ бригадада ғўза бор жойлар ташлаб қўйилган, ғўзасиз ерлар ишлаб меҳнат беҳуда сарф

қилинган. Бу бригадада ишни ўнглаш, ғўза парваринини кучайтириш ўрнига анчадан бери кетмон чопиш тўғрисида қўйилган. Натижада ғўзалар ҳали гулга ҳам кирмаган. 3-чи бригаданинг 18 гектар ердаги ғўзаси бирмунча дуруст. Лекин «бу ердаги» деб ғўза парварин қилинмаётган. Абдинов Ылдошев бошлиқ бригаданинг 24 гектар ери кўндалангига сугорилганидан ғўзалар сарғайиб қолган.

Қолхозда тракторлар ҳам ҳалдан ташқари ёмон ишлатилмаётган. 23-чи университетдан 8 кўндалангига 6 гектар ердаги ғўза култивация қилинган. 43-чи университетдан 8 кўндалангига 6 гектар ердаги ғўза култивация қилинган. 43-чи университетдан 8 кўндалангига 6 гектар ердаги ғўза култивация қилинган. 43-чи университетдан 8 кўндалангига 6 гектар ердаги ғўза култивация қилинган.

Қолхоз даладарига ғўза жува сийрак бўлгани учун уни ақтиб қилиш шарт. Аммо бу ғўзаларни сақлаб қолин ишга ўтатган даражада мас'улиятсизлик билан қарамоқда. Масалан, 45-чи университетдан тракторчи асаб бўлиб қолгани учун унинг ўрнига трактор хайитини ҳали яхши билмайди Маматқўлов қўйилган. У 4-чи бригада ерда 6 қатордаги ғўзани бутунлай ноубуд қилган. Ишнинг талабига бўлган қолхоз партия ташкилотининг секретари ҳечқандай чора кўрмаган.

1-чи МТС зонасидаги Андреев номида, «Красный Восток» қолхозларида ҳам ғўза парварини ёмон ахлоқда. Бу қолхозларда ҳам бир қатор камчиликлар юз бераётган. «Красный Восток» қолхозининг Маматқўлов бошлиқ бригадасида тракторчи Исмоилов култивацияда тракторга тўсиқ ўрнатмасдан қайта-қайта ишга кўндалангига кўсакни тўкиб юборган. Андреев номида қолхознинг 2-чи бригадасида бошлиқ Никитин ғўза парварини ўтатган даражада мас'улиятсизлик билан қарамоқда. 24 гектар ердаги ғўзанинг аяққа жуда паст, ҳали қирмаган, шу ерда ўтган йил пахта етиштирилган 3 гектар пайқалда шон эканлиги. Натижада кўн ерлар ҳаллаб қетган. Бунинг устига Ҳалимов бу ердаги ғўзаларни кўндалангига сугормоқда. Жўра Ершов бошлиқ бригаданинг 115 гектар пахта майдондан 52 гектари сувсизган ҳолда, сувининг кўни томоралари шондалар кетаётган.

Шу қолхознинг Қудрат Исроилов бошлиқ бригаданинг ўз босган, ғўзасиз ривожланмаган кўнгина ерлари бор. Аммо шунга қарамай, ғўза парварини жуда ёмон ахлоқда. Қолхозда меҳнат иштирокини бўш, меҳнатчи ҳисобга олиш иши жуда ёмон ахлоқда, қишлоқ ишга меҳнат қилинганлиги билан бўлмайди. Бунинг устига тракторлар ҳам нормал ишлатилмаётган; 4 та университет ишламай бекор турибди. Гулистон районига илгир ва юқори ҳосилли ҳисобланган Фрунзе номи, Молотов номи, «Красная Заря» қолхозларида ҳам ғўза парваринида ба'зи хатогага йўл қўйилмоқда. Фрунзе номида қолхознинг

800 гектар пахта майдони бор. Кўн ерлардаги ғўзалар яхши ривожланиб, чеканка боп бўлиб қолган. Лекин чеканка қилиш жуда суст. «Красная Заря» қолхозининг Н. Аввабев бошлиқ бригадасида ғўзанинг бошқарилиши чеканка қилинган бўлса ҳам ён шохлари қилиб қетган. Айниқса бу қолхознинг Бўрибев Усмонов, Мамаданов Эришов бошлиқ бригадаларида ғўза парварини сифатсиз ўтказилмаётган. Сувдан кейин ўз вақтида култивация қилинмаганлиги қатта-қатта меҳнатчи кўчи, ғўза қилмаганлиги шондаларда.

Районда энг илгир ҳисобланган Молотов номида қолхозда қарий 400 гектар ерда яхши ривожланмаган ғўзалар бор. Шундан 118 гектар ердаги ғўзани ўт, 30 гектар ердаги ғўзани ўрғимчиқанда босган. Бу қолхозда агротехника қондаларида хилоф ҳаракатлар ҳам бор. 61 гектар ердаги ғўза сугорилганидан кейин ўз вақтида култивация қилинмай, қайта сугорилган. Хўраччи, Гулистон район қолхозларида ғўза парваринида шондалар қилинганлиги содир бўлмоқда. Экинларда бу хато ва камчиликларни тезла туғатиш, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун август — ҳосилга-ҳосил қилиш ойида ғўза парварини тексин кучайтириб юбориш, қишлоқ тадбирларини амалга ошириш лозим.

Бу иш кўн жиҳатдан МТСларнинг фаолиятига, тракторларнинг нормал ва тўла қувват билан ишлатишга боғлиқ. Лекин райондаги айрим МТСларнинг иш мутлақо талабга жавоб берайди. Жумладан 2-чи МТСда ҳозир «универсал»ларни деярли тенг яриш турли сабаблар билан бекор турмоқда. Бошқа МТСларда ҳам бекор турган, қулик нормани бажармаган тракторлар ва тракторчилар бор. 2-чи МТС зонасида ҳаларотга қарши кураш жуда ёмон уюштирилган. ОДИ дар нормал ишлатилмаётган. Бунинг устига МТСнинг антимолог агроном Аббосов ўз вақтида паст мас'улиятсизлик билан қарамоқда.

Мусобақадон Гулистон районидagi пахтакор ўртоқларинининг ишларидаги ва камчиликларининг тезла бартараф этилишини талаб қиламиз. Биз қолхозларда бўлган вақтинчалик иш устида кўнгина камчиликларни кўриб, уни қандай бартараф қилиш юзасидан маслаҳатлашимиз. Вазаф ва камчиликларини туғатиш, август ойида ғўза парварини янада кучайтириш юзасидан кўндалангига тадбирларни амалга оширишдан иборатдир.

И. ДОМИЕРОВ,
Мирзачўла район 1-чи МТС зонасида бўйича райком секретари, ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари.
Т. АЗИЗОВ,
2-чи МТС зонасида бўйича райком инструктори.
М. ОРИПОВ,
Ленин номида қолхоз агрономи.
Т. МАМАНОВ,
Ворошилов номида қолхоз агрономи.
Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» муҳбири.

Янги китоблар ҳақида репортаж

«ШАМОЛГА ОЧИЛГАН ЧЕГАРАЛАР»

Китобхон, Уругвайнинг ҳаритасига бир назар ташланг! Сиз унда парча-парча бўз тоғлар ва яшил текисликларни, ҳаворанг илдек чўзилган кетган дарёлар ва яқкам дўшам дарахларини кўрасиз. Брок, сиз ҳаританинг бир помешчик латифундизини ичкичиқандан ажратиб турувчи етти қатор тикчиқан оғиш кўрмаларини; маҳкам қилиб қилинган ҳақини оқу-фигонини аниқлашга; норойлик билдириб боти кўтарайтган ҳалқнинг куч-қудратини сезолмайсиз.

Уругвайли коммунист — ёзучи Альфредо Д. Гравинанинг «Шамолга очилган чегаралар» китобини ўқинг. Ҳаритда кўр-кўрлаган нарсаларни кўрасиз, ундаги партия белгиларининг асл ма'носи ишга келган!

Китобнинг сарлавҳаси «Шамолга очилган чегаралар» дейилиши беҳуда эмас. У, авторнинг олдига қўйган мақсадини ифода этади. Ашадий демократизм, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган зулм ва феодал тузумни қолдиринган тикчиқан бўлган бу чегараларнинг тикчиқан сийлардан тозаланиши, янги ҳаёт шохли билан сугуриб ташланиши мударардир.

Мана пеон Лоренанинг у билан қандай яқинлиги бор? Унинг етмиш беш йиллиги яқин помешчик хизматида ўтган, лекин унинг биринчи бўлими, бечора! пеон қамқонлиқда ўлиб қетди. Ундан мерос бўлиб қолган эгарини эркин ҳаёт, мажбурий меҳнатнинг раҳми деса бўлади. Лорена бир парча ерга ўрналиб қочиб қетган. Ҳўзада ҳаётдан қутилиш йўли йўқлигига шондан ҳолда ўзгарди, бу ҳаётнинг айбдор ким эканини суриштирмайди, шўр шондан ва ақчи тақдирини қоралайди, ҳоло, Лоренанига эмас, ўз мингларга ёш ва қолса пеонлар ҳам шундай фикрда эди. Романининг биринчи қисмида ёш таузо (Аргентина ва Уругвайнинг маҳаллий аҳолиси) қандай чўлиб қолган, бу ҳам шундай дон йўлидир! Бу қолхознинг сийбей ҳаётини ўзгартириш учун характерини ўқитилади. У Лоренани ўхшатиб яшашни нотамайди. Ҳўш, қандай яшаш керак, бўлмас?! Курашчи кери!

Хуан ғўзалар кери Бенигани бутун жува билан севади. Севти унинг кучига куч қўлади, оғир меҳнатни енгиллаштирди, ҳамки чеҳрасига қувонч, ҳорғил жувадига ором бағишлайди. Бенига—Хуанининг бирдан-бир қувончи ва умиди. Брок, Бенига назоратчи Камилотга ёриб қолади. Қаб-қаб шингли, оғир назоратчи. Бенигани Хуандан тортиб олиб, ўзининг кўнгли учун ма'нуқасига айлантirmoқчи бўлади. Бу беҳад қилиш бир вақтлар қилиниб олгани ҳам шу кунга соғлан эди.

Хуан Сабалета латифундизидан қочди. Бенига эса қуддек сотилди. Хуан ўнани томондан иккита боласи билан ташлаб кетилган Орфелиани хотинликка олди. У Орфелиани севади, брок инсоннинг аҳволига ақинин туйғуси устулик қилади ва у болаларни бағрига олади. уларни очлик билосидан асраб қолади. Ҳаёт-мамот учун кураш айни қизиб турган вақтда полиция томондан билиб-ўқинган айб билан Хуанинг қамқонга олиндилар. Шу вақт сиз қамқонга мутлақ бўлган Орфелиани оғир меҳнатга бардош беролмай қўлади.

Сабалета даргоҳидан қочган, Хуан бу бахтирога ҳаётининг айбдор ким эканини ўқиниб қолди ва помешчик эканини оқлайди. Шу оқдан бошлаб унинг ма'навий ҳуқуқи ўзгарайди, теварак-ат-

рофга бошқача назар билан қараб қўлайди.

Аста-секин Хуан пеонларнинг манфаати учун курашчи мустақам пролоди, чиниққан жангига айланган. Ҳаёт уни секинча ва нафратланганга ўргатади. Ҳўза ҳаётини бўлган чўқур муқаббат. Ун қандайдир ҳалқнинг душманлигига нисбатан биямас-туганимас нафрат уйғотади. У, хўжайинлардан иш ҳақини олишини ҳақдан равишда талаб қилуши раҳбарлик партиясининг ташкилотчиларидан бирига айта-нади.

Мана у яна Сабалета даргоҳида. У энди ишчилардан вакил бўлиб қолган. Солиқ хўжайини унинг гапларига қулоқ солиши керак. Хуан бир вақтлардаги сингари салган бўлса газабига қандайдаям шонда қилинган қишлоқнинг йиғинига эмас, у энди ўзини янги босиб олган. Хуан ўз ҳақини, ҳаракатларини ҳалқ манфаатига бўйиндоқлиқда, ўртоқларининг қамқончи ва халқларини тўғривайлигига қолди. У, оғайинларига дўшманларни асрашга эриб қолган латифундизин билосидан қутилиш йўлини тушутириб беради. Бу йўл моҳнатчиларнинг бирлашишидан иборат.

«Санта-Роса» мулкига Бенига билан Хуан учрашади. Хўжайинлар буйруғи билан шаҳар ифоселиқлари оғирга ўқитирилган сўз, дала гули Бенига сўзлан эди. У ҳозир назоратчи Камилотнинг ўйнаши, Бенига ҳам Хуан қабил бу мулкдан чиқиб кетган эди. Лекин замонанинг яқини шондалар кетган, қабиларига муҳаббатнинг дастлабки ишқилини ёвқан бу дўғра уларни яна бошлаб келди. Хуан Бенигага дуч келаркан қиз олдига айбига икром бўлади ва қизга ҳаёт йўлини бунанини тасдиқ қилади.

Ёзучи янги ҳаётга эришши йўли кўр-бонлар бериш орқали бўлганини ўқиниб қолди. Хуанининг дўсти сода ва оғайини негр Илар ҳалок бўлади, унинг хотини Николаеа урининг фожиали ўлимидан сўн болаларни боқиб учун ўзини бозорга солишга мажбур бўлади. Хуанининг қамқон оғайинлари ҳам қурбон бўладилар. Аммо шунча қурбонлардан сўн ҳам ҳалқ кураши тўхтамайди. Бунинг сабабини Д. Гравина кўчига чинакам салткорлик билан тушутириб беради. Унинг ўтқир

ёзучилиқ кўн уругвайли оддий меҳнатчи халқ оқмасининг қабилни аяққа кўр-қалган ва шу қабилнинг энг чўқур ерда юксак инсоний фаизларини, оддий қишлоқнинг бахтли ҳаёт, озодлик, мустақиллик учун курашда битмас-туғамас куч-қудратга эга эканлигини очиб бераолган.

Я. СИМКИН.

«МЕН КУ-КЛУКС-КЛАНДА БУЛГАНМАН»

Ку-клукс-клан ҳақида эшитганимиз? АҚШдаги бу ташкилотнинг жария қилинган ҳақиқатини билишга қизиқмайсизми?

Қизиқсангиз, сизга америка публицисти Стетсон Кеннеднинг яқинда Москвада чет-еллар адабиети наприности томонидан босиб чиқарилган «Мен Ку-клукс-кланда бўлганман» китобини ўқиниш тавсия қиламан. Китобни ўқиб чиқсангиз юқоридagi севоларга мукаммал жавоб топасиз.

1861 — 1865 йиллардаги граждандар урушини тамом бўлган, мамлакатнинг Жаунобда теоретик ташкилотлар пайдо бўлди. Булар ичида энг йиринги Ку-клукс-клан эди. Ку-клукс-кланнинг бу дастлабки гуруҳлари оқ танли қашпоқ америкаликлар ва негрларнинг яқинлигидан қон тўкиб, ҳисобсиз қурбонлар бериб эришган ҳуқуқларини пойма этиш, озоодликларига чек қўйиш ва яна қулик сирмоғини солиш учун Жауноб планаторлари томонидан ташкил этилган эди. Клан ўз зиммасига оқланган вафисини ортиги билан бажариб, бўванди донг таратди. Юлаб, минглаб негрлар инсонлик ҳуқуқларини ҳимоя қилганиларни учун Кланча йўл билан оёб ўқитирилди, қабиларига қиланчларнинг халқари санчили, уларнинг таёқ ва қамчилари зарбидан бир умр майиб бўлиб қолдилар. Клан ирқчилик уруғини сочар, погрлар уюштирар ва ҳар қандам қоратилларини қамқонига урилади.

Биринчи жаҳон уруши тамом бўлиши билан барча капиталистик мамлакатларда, жумладан АҚШ да демократик ҳаракатлар уруғини кучаймоқда, ишчиларнинг ташкилий ҳаракатлари ўсиб, Капиталистик реакцияга Ку-клукс-кланнинг хизмати оғир бўлиб қолди. Клан дарҳоз яқин ҳамма иштатларда ўз бўлимларини ташкил этиди. Энди капиталистлар «Ку-клукс-клан» рази ирқий террорчилар сифатидана

эмас, балки ҳарқандай прогрессив ҳаракатга қарши қурол ўрнида фойдалана бошладилар. Энди негрларни эмас, профессор ташкилотининг прогрессив ариборлари ва демократик руҳдаги ҳарқандай ташкилотчилар ҳам қиланчларнинг қурбон бўлошадилар. Иккинчи жаҳон урушини тамом бўлар-бўлмас Ку-клукс-кланнинг фаолияти янада активлашди. Унинг ҳалқсизига доллар дар'бон оқиб кела бошлади. Бу қиланчнинг миллионер ва миллионер деб билинчилар хизматига ўтганидан ладодат беради.

Стетсон Кеннеди асосан Ку-клукс-кланнинг маркази жойлашган Джоржия штатининг пойтахти Атлантадаги қиланчларнинг иккинчи жаҳон урушидан кейинги даврдаги фаолиятини ақик қилади.

Стетсон ҳали ёш бола экан, Ку-клукс-кланчилар ваҳийлигининг шонини бўзганди. Куларнинг бирини Стетсон, янагина 25-йиллардаги Флоренс немал негр қиз билан трамвайга чиқадилар. Қиз воқеани ярим доллар (валлик цент) пул уағти билан олади, воқеатни эса, 25 центга қайтариб берайди. Пулнинг қолганини талаб қилгани учун Флоренс қон-қон қақшайди. Воқеатни: «Сен ҳали оқ танлиларни адоқчи ҳам қиласанми» деб темир даста билан унинг юзига уради. Қонга беляган Флоренс қора танли бўлгани учун ҳечқим унинг ёнини олмади. Оқ танли киши бу билан чеқламайди. Беҳас қилинган йўлга Ку-клукс-кланчилар бостириб қирдилар ва уни ҳолдан тўғрига уридилар. Оққа таваллаб қолган Флоренсини дарҳозта боғлаб таваллаб қолдилар. Бу ҳам қамқон қилгандай маст газандалар унинг номусига ҳужум қилдилар.

Бу дахлатли воқеа ёш Стетсон қабилда Ку-клукс-кланчиларга қарши битмас-туғамас нафрат уйғотди. Ойлар, йиллар ўтиши билан ундаги назаб тобора алангаланган. У Кланга қарши бирошра ва мақоллар ёзди. С. Кеннеди қиланчларини оқинганча фот қилиш учун Ку-клукс-клан ташкилотига кириб ишлаган, унинг қирдиқларини асоси суратга ўргатиш, сўнгра бу материалларни жамоатчиликка ма'лум қилишга ҳад қилди.

Кланчилар бирошра ва мақоллари учун Стетсон Кеннедини та'қиб қилаётган вақтда у, ота-онаси ва қариндоғи — уругларини билан кетиб Делав Перлинс но

Редакция почтасибан

Комсомол кўлидаги юлғичлар

Сталин номи Маданият ва истироҳат бонининг Комсомол кўли. Қайиқларда сайр қилаётган, бир-бирига сун сенишиб, чўмилётган кишиларни кўрганганимизда сизда ҳам чўмилиш иштиғи туғилади. Сиз кийимларни тошириш учун горелор бўлган борами. Касеир сизга қарайди. Бўғичлик сингари сиз ҳам кийимингизга бир сўм қўшиб касеирга узатасиз. Қайиқ орқали уч қадим босангиз — пляж. Ходжага ҳам чўмилётганингиз, ҳечким ҳеънарсга деймайди.

Хурматли газетхон бу сатрларни ўқиганда беихтиёр «чўмилса-чўмилганимизда, бунинг нимаси ёмон» деб ўйлаши мумкин. Тўғри, чўмилса-чўмилберсин, бунинг ҳечқандай айби йўқ, биз бунга эътироз билдирмаймиз. Аммо ҳамма гап чўмилушларни кийимларга қўшиб узатган бир сўм пулда. Бир сўм пул! Бир сўм пулда айрим ўртоқлар бепарволик билан қўл ситлаб қўйишадилар. Брок тома-тома кўл бўзув деганларидек, бир сўмлаб йиқилганларидек пул билан сотилган билетни кўрсангиз, тепа сочингиз тикка бўлади. Ишонмасангиз, пляждаги одамларни саяна-у, сотилган билетни текширинг.

Пляжда 500 га яқин одам бор, сотилган билет эса 200 га етмайди. Агар чўмилушлар билан оддингизми деб сўрасангиз. «Билет беришларни керакми? Бундан хабаримиз йўқ» дейишди. Мапа, Политтехника институтининг студенти Анатолий Герасимов. У чўмилди бўлиб йилимни киймоқда. Биз ундан билет олган-олмаганингизни сўрадик. У эса тааххубланди:

— Қанақа билет? Билмайман, 4—5 марта келиб чўмилдим, ҳеч билет беришларни йўқ, — деб жавоб берди.

— Дам олмиш учун Харьковдан Тошкентга келган Ростислав Николаев, шу ерди Ёшим Юна, Фурцева ва бошқа ўртоқлар ҳам айни Герасимовнинг гапни такрорлаб екаларини қилдилар.

Горелорнинг олди гавжум: 10 киши келса, 10 киши кетади. Чўмилушлар кўп бўлишига қарамай, касеир Клавдия Степановна Романцева эрталабдан соат 3 гача 89 та билет сотган. Ҳақуби, роса соат 3 да горелорда 70 кишиликдан ортиқроқ кайим бор эди. Агар Романцеванинг санига ишонилса, эрталабдан бун 15 га яқин киши чўмилди кетган бўлади.

Иккинчи касеир Жўра Ях'ёев ҳам юлғичликка ҳамангил Романцевадан қолганимиз. Биз ундан чўмилушларга нега билет беришарми, деб сўрасак, у ҳоир-жавоблик билан:

— Ма'мурий қиентларнинг қўлига билет берма деб кўрсатма берган. Узингиз ўйлаш ака, уларнинг қўлига билет берсак, ҳоджадан жойига ташлаб, ҳамма ёқни ифоса қилишди. Шунинг учун билетни қўлига бермай, ўзингиз йиртиб ташлайми! — у бирас сукутка ботиб. Сўнг яна кўнчма қилди: — Мен май ойда ишга кирдим. Яхши билмайман. Бошиқлардан сўраган... — деди.

Ҳамма гап касеирларнинг билетни ўзлари «йиртишарми». «Кийимни горелор тоширишарми». «Ҳаммакини ифоса қилишарми» каби таги пуч гаплар ўз юлғичликларини яшириб, чўнганки пулга тўдирини-у, жигдиларни мойлаш йўлидаги сабаблариди. Аслида эса, билетлар тахи бузмавий жойда турабери.

Директорнинг оммавий маданий ишлар бўлибга ўринбосари Ромни Аммосовнинг касеирлари оқашта уригани кишини газаблантлариди. У «кисентларга билетнинг ҳечқандай кераги йўқ, бериб ташлангиз» дейди.

Горелорда бу бериётган юлғичликдан бор директор Аскархўжаев хабариз дейсизми? Йўқ, хабари бор. Лекин юлғичликка бардам-берин ўрнига уларнинг эркин иш

кўриши учун йў қўйиб қўйган. Аскархўжаевнинг юлғичларга ишбатан бундай муносабатда бўлиши «бир баласи бўлмаса шудорда куйруқ на қилур» мақолини аслати. Агар ўртоқ Аскархўжаев давлат ҳақиқа хизмат қилучи тақабур, касеирларга ҳамтовоқ бўлмаса, нима учун уларга «киринг» деймай келади. Ана шуниси таажубланарли!

С. РАҲИМОВ.

«Ким эрта келса жой ўшанки»

Суннат Акрамов уйига меҳмон бўлиб келганда Х. Умаровни меҳмурини Октябр район, Иттифоқ маҳалласининг «Инги ҳаёт» кинотеатрида қўйилган «Инги ҳаёт» кинофильмига тақлиф қилди. Пулда у дўстга Октябр районда кейинги вақтда ободчилик ишлари ахши йўлга қўйилганини, ўтган йил «Инги ҳаёт» кинотеатр биноси қурилаганини сўзлаб берди.

Аммо тамоша эгани кўришларидан сўнг С. Акрамов дўстнинг олдига анча ихкозлик қилди. Улар билетлари бўйича кўрсатилган жойда ўтиролмади сарсон бўдилар.

— Мулда ака! — деди Суннат, — сизлар ўтирган жой бизга тегишли экан, мумкин бўлса...

— Тобга! — деди ўтирган киши С. Акрамовнинг «содда» деган сўзидан ажаблангандек бўлиб, — бу ерда жойни суриштириб ўтирмайдилар, ким эрта келса, жой ўшанки!

— Ундай бўлса, кечирасиз! — деди Суннат жанжаллашганининг бейғойда эканлигини айтди. У, тўғри администратор Холмухамедовнинг олдига берди.

— Ўртоқ, администратор! Бу қанақаси, билет олсангиз, унда кўрсатилган жойда ўтиролмайсиз!

— Қани, қани, балки, сизга жойиш билет сотилган.

— Йў-э, мана ишонмасангиз ўқиб кўринг, 13-нчи қатор, 6—7 жойлар...

Администратор билетни қўлга олиб ўқиб кўрган, тахминининг пучга чиққанидан бироз ўнгайсанлади.

— Дарвоқ, тўғри экан, — деди у. Ҳижолатдан қўлини йўлини қидирашладди. — Лекин, биласизларми, бу ерда ўтирганиларнинг бири ака бўлса, иккинчисини ака, ошна-оғайнларингиз. Уларга туринг, жойни бўшатинг дейин меннинг қўлимдан келмайди. Удасиздан чиқсангиз ўзингиз турган бў ўтираверинг!

С. Акрамовнинг тарвуз қўлтигиндан тунди, дўсти билан бирга хотиржам ўтириб юриш учун умиди йўқда чиқди. Шу кун факат С. Акрамов, Х. Умаровларгина эмас, Э. Усмонов, А. Қаримов, Д. Маннонов, И. Абдуқайимов сингари кўплаб тамошабилар кўзларига билетлари бўлган, тик туриб ўқиб кўрдилар. Чунки, контролерлар жуда сахий, кўнгли бўш йитган экан. Ташви-бикши, ошна-оғайни, қариндош-уруғдан билет талаб қилишни ўзларига эш кўрмай ўқиб-қўйиб юборавердилар. Нағижанда жойларнинг қўнчилиги ана шундай «эрта келганлар» билан бўлиб қолди. Кейинроқ келиб билет олиб кирганлар эса, қарга ўтиришларини билмай гаран бўлди.

Кино сеанслар доимо 10—15 минут кеч бошланади. Тамоша вақтида ҳам залга одам қўйиб тўтатишмайди, чунки касеир В. Маждон билети то сени тамом бўлганча ҳам сотаверди. Ба'зан тамоша эганингиз 2 чети тиж туриб кино кўрушдан билан лиқ тўлиб кетади. Буларнинг ичидан билетсизларини ҳам, бекимачоқ ўйнаб бир-бирини қўзлаб юрган болаларини ҳам тошингизга мумкин. Шунинг учун ҳам тамоша вақтида шовқун-суронинг кети узмайлади.

Юқоридаги каби ақво «Инги ҳаёт» кинотеатрида олат туелта кириб қолмоқда. Биз «Инги ҳаёт» кинотеатрида тез кун ичига тартиб ўрнатилишни талаб қилами.

Н. РИХСИЕВ, М. АФЗАЛОВ.

Варшава. Ёшлар ва студентларнинг тинчлик ва дўстликка бағишланган Жаҳон V фестивали. Суратда: СССР ёшларнинг делегацияси «Дестиле-т» стадионида. В. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Ёшлар ва студентларнинг Жаҳон бешинчи фестивалида

ВАРШАВА, 5 август, (ТАСС). Кеча тунад кейин совет делегациясининг катта бир гуруҳи эмиё ёшларга меҳмон бўлиб борди. Немис йигит ва қизлари меҳмонларини хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Немис делегациясининг бадий гуруҳи совет ёшлари шарафига концерт берди. Ёш совет артистлари ҳам сахнага чиқдилар. Немис ва совет ёшлари бирича соат давомида дўстона сўхбат қилишлар, қўшиқлар айтадилар, хушқачқалик билан вақт ўтказдилар.

Француз делегациясининг бир гуруҳи вьетнам дўстлари хузурда бўлди. Ёш французлари Вьетнам демократик ёшлар шовқининг секретари Хоанг Минь Гин табриқлади. Ҳечқандай куч мамлакатларини ёшларнинг дўстлигини бузулмади ва бузулмайдми, — деди у. Раймонде Дьен Франция ва Вьетнам ёш авлодини дўстлик бўлишига эҳтишом қилиш учун ёшларнинг вьетнам дўстларини кўришга келганини айтди. Уларга туринг, жойни бўшатинг дейин меннинг қўлимдан келмайди. Удасиздан чиқсангиз ўзингиз турган бў ўтираверинг!

С. Акрамовнинг тарвуз қўлтигиндан тунди, дўсти билан бирга хотиржам ўтириб юриш учун умиди йўқда чиқди. Шу кун факат С. Акрамов, Х. Умаровларгина эмас, Э. Усмонов, А. Қаримов, Д. Маннонов, И. Абдуқайимов сингари кўплаб тамошабилар кўзларига билетлари бўлган, тик туриб ўқиб кўрдилар. Чунки, контролерлар жуда сахий, кўнгли бўш йитган экан. Ташви-бикши, ошна-оғайни, қариндош-уруғдан билет талаб қилишни ўзларига эш кўрмай ўқиб-қўйиб юборавердилар. Нағижанда жойларнинг қўнчилиги ана шундай «эрта келганлар» билан бўлиб қолди. Кейинроқ келиб билет олиб кирганлар эса, қарга ўтиришларини билмай гаран бўлди.

Лондонда олимларнинг халқаро конференцияси ўз ишини тамомлади

ЛОНДОН, 5 август, (ТАСС). Олимларнинг Лондонда қабирилган ва атом энергияси проблемаларини муҳокама қилишга бағишланган халқаро конференцияси бугун ўз ишини тамомлади. Конференция делегациялари бутун яши мажлисида конференция комиссиялари тақдим этган докладларини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Президиум конференцияни инглиз олим Бертран Рассел томонидан қирғилган умумий резолюцияни муҳокама этди ва қабул қилди.

Лондонда олимлар халқаро конференциясининг резолюцияси

ЛОНДОН, 6 август, (ТАСС). Олимларнинг атом энергияси проблемаларини ўрганишга бағишланган халқаро конференцияси инглиз олим Бертран Расселнинг тақлифи билан умумий резолюция қабул қилди. Рассел, совет делегациялари томонидан резолюцияни қирғилган тузатишларини улар билан биргаликда муҳокама қилган вақтда мен ва совет олимлари бу резолюциянинг тахририни ўзгартириш зарур деб айдилди билан бир қирга келди, деди. Конференциянинг умумий резолюциясида бундай дейилди: адро куролани қўлланиш инсоиятининг бошига беҳисоб офатлар келтириши хавфини туғдираётганини сабабли конференция қатнашчилари жаҳондаги барча мамлакатларнинг ҳукуматларини «Жаҳон уруши ўз максималларининг амалга оширилишига ёрдам бериши мумкин эмаслигини айтди, бунинг эътирофи қилишга чакирланган ва «яқинда қилинган ялий калфишларнинг» бутун инсоият учун келтирадиган оқибатларини тўла ва ошқора ўрганиши», шунингдек «инсоият халқлари масалаларининг ҳаммасини тич йўл билан ҳал қилишни» талаб қилдилар.

Конференция қатнашчилари резолюцияни бир овоздан қабул қилдилар.

Стадионларда ва майдонларда энгил атлетика мусобақалари, футболчиларнинг, теннисчиларнинг, волейболчиларнинг урушувлари ва бошқа учрашувлар давом этди.

ВАРШАВА, 5 август (ТАСС). Бугун эрталаб фестивалдаги ёшлар делегацияларининг жуда кўп вакиллари «Дўстлик алазеи»да дароҳт қўчалари ўтқазини учун Марксизм маданият ва Петрофол паркига йитдилар. Ингилтларини Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг секретари Чань Ли-энь самимий табриқлади. У, ўз сўзида турли халқлар ёш вакиллариининг қўли билан қўчат ўтқазилиши тич меҳнат, дўстлигини, муқаддас тинчлик иши учун курашга ёшларнинг бирлигини ифода қилади, деди.

Ёшлар кўк арчалар ўтқазини қизғин қирғилдилар ва орадан ярим соат ўтгач нарда янги алазе — халқаро ёшлар дўстлиги алазеи вужудга келди.

Варшаванинг турли районларида кечаги сингари ҳаммаси ёшларнинг учрашувлари бўлди. Театр залларида ва майдонларида бадий хаваскорлик гуруҳларининг концертлари давом этди.

Бугун италий ва немис ёшлари делегациялари совет делегациясига меҳмон бўлиб келдилар.

Президент Эйзенхауэр хузурда матбуот конференцияси

ВАШИНГТОН, 5 август, (ТАСС). Президент Эйзенхауэр кеча ўзининг матбуот конференциясини бошлаб, 84-нчи чакиринг конгрессига сессияга томондан қилинган ишларга қисқача тўхталди. Эйзенхауэр, конгресс ташиқ сессияда соҳаида ташиқ сессия проблемаларига ишбатан иккала партия томондан биргаликда тутилган йўлни тўла равишда қўллаб-қувватлаётганини намойиш қилиб кўрсатди, деди.

Харбий планларни айирбошлаш хусусида Эйзенхауэрнинг тақлифи ҳақида Н. А. Булганининг СССР Олий Совети Сессиясида айтган сўзлари тўғрисида қирғилгани айтамангиз эди, деб берилган саволга жавабдан Эйзенхауэр бундай деди: Менга ма'лум бўлишича, баш министр Булганин ўз сўзида, меннинг фикримча, куролсизлигини ҳақида 10 майдаги совет тақлифлари анча реалистикроқ тақлифлардир, деган гапни айтди, хола.

Президент Эйзенхауэр бундай деди: «Менинг фикримча, унинг аниқ ифодасига қараганда, инспекция хусусидаги қондан ўз ичига олган 10 майдаги тақлиф меннинг қилган тақлифига қараганда анча реалистикроқ тақлифлардир. Женевада, гаприрасмий гаприришган вақтда, агар улар бу хилдаги инспекция системасига ишонсалар, у ҳолда бу нарса бизга мақбул бўлиб тунади, деб айтган эдим; биз бунга ҳам, унга ҳам рози бўламиз. Шунинг учун ҳам мен, уни ҳам бунга ҳам қабул қилайми, деб тақлиф қилдим».

Президент Эйзенхауэр, мен Н. А. Булганин баёнотида Булганин бу соҳада музокаралар олиб бориш имкониятини қолдирмай эшикин тамомлаш ёниб қўйилганини кўрсатуни баёнот деб баҳо бермайман, деди. У қўшимча қилиб айтдики, Женева кенгашида шу проблемани муҳокама қилиш фақат бошлаб берилган эди, хола.

Баш министр Булганининг айтган гаплари ҳақидаги саволга жаваб берди, президенти Эйзенхауэр, тўрт давлатнинг Женева кенгашида қатнашганлар масалаларининг оқибатларини кенг гуруҳини ўртага қўйдилар, бу масалалар қилиниши ойда тўрт ташқи ишлар министрлари томондан муҳокама қилиниши лозим, деди. У, баш министр Булганининг баёноти куролсизлигини соҳаида контроллик қилиш масаласини янда муҳокама этиш имкониятини истисно қилмайди, деб яна такрорлади.

Қўшма Штатлар куролсизлигини соҳаида бутунлай янги программани муҳокама қилиш иштидадир, деган хабарни тақлиф қилишга сўраб қилинган иштида муҳокама қилинган муҳокама жавабдан Эйзенхауэр, ҳукумат бу проблема устида муттасил ишлаб туришти ва бу соҳада муттасил қандайдир янги идеялар пайдо бўлмақда, деди. У қўшимча қилиб, меннинг Женевада қилган тақлифини фақат бошлангич тақлифига бўлган эди ва қандайдир янги тақлифлар тақдим қилинган деб кутини мумкин, лекин шу тақлифларнинг ҳечбири ҳам узи-кесида тақлиф деб ҳисобланмаслиги лозим, деди.

Женева ҳозир олиб борилаётган Хитой-Америка музокараларининг характерига баҳо бериши сўраб қилинган иштида муҳокама жавабдан Эйзенхауэр, бу музокаралар граждандарнинг овоз қилиш масаласига таллашқин бўлмақда, Қўшма Штатлар ўз дўстларини иштирок қилдиришдан шу дўстларга таллашқин масалаларни муҳокама қилмоқчи эмас, деди.

Хитой билан Қўшма Штатлар ўртасида энг юксак даражада музокаралар бўлиши мумкин, деган саволга жавабдан Эйзенхауэр, энг юксак даражада кенгаш тўғрисида ва Женевадаги Хитой-Америка музокараларининг оқибатлари тўғрисида ҳам гапирини пайти келгани йўқ, деди. Эйзенхауэр ҳалики, давлат секретари Даллес айтиб ўтганидек хозирги Хитой-Америка музокаралари энг юксак даражада кенгашга эмас, балки министрлар кенгашига олиб келиши мумкин.

Индонезия Коммунистик партиясининг биринчи миллий конференцияси

ЖАКАРТА, 5 август, (ТАСС). Бугун Индонезия Коммунистик партиясининг биринчи миллий конференцияси очилди. Индонезия Коммунистик партияси Марксизм комитети секретариатининг ахборотида айтилишича, конференция умумий сайлов асосида келайотганини муносабат билан ва энг тағйирлик кўриш зарурини сабабли чакирланган. Конференцияда, жумладан, Индонезия Коммунистик партияси Марксизм комитети Сибей бюросининг шу йил 24 июлдаги қарори муҳокама қилинди. Бу қарорда, умумий сайлов миллий коалицион ҳукумат тузилишига йўл очилиши лозим, деб кўрсатилган эди.

Совет олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан хитой студентлари ўз юртларига қайтмоқдалар

ПЕКИН, 5 август, (ТАСС). «Гуаншун-жао» газетаси хабар бериди: Совет Иттифоқи олий ўқув юртларида бу йил 100 дан ортиқ хитой студентлари ва аспирантлари ўзини тамомладилар, улар СССРга 1951 йилда юборилган эди. Уларнинг ба'зилари ўзларининг диплом ишларини ва кандидатлик диссертацияларини муваффақият билан ёқлаб, ватанга қайтишлар ва актив ишкорий иш бошлаб юбордилар.

Совет олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан ёш хитой инженерлари Хитой Халқ Республикасининг турли министрликларига ялий муассасаларга, шунингдек халқ хўжалигининг турли тормақларига иштирокчиларни устакларига ишга тақдирламоқдалар. Улар Хуанхе дарёсида гидротехника иншоотлари қурилишида ва Хитой биринчи бейиалик плавининг бошқа энг мухим қурилишларида қатнашдилар.

Индонезия президенти Сукаронинг баёноти

ДЕХЛИ, 5 август, (ТАСС). «Стейтсмен» газетаси хабар бериди: Макддан қайтаётган Индонезия президенти Сукаронинг 4 августа Калькуттада айтилишича, у Деҳлида тўхтаган вақтда баш министр Неру билан Осефта доир мухим масалалар муасалат сўхбатлашган.

Сўнгра Сукарно, Ҳинди-Хитой, Жаоир ва Марокан Осе ва Африкадаги энг кўп хавфлангиратган жойлардир, деган ва «Муттафаккачилик мавжуд бўлган ҳамма ерда хавф ҳам мавжуд» деб ялова қилган. У яна бундай деган: Осе ва Африка мамлакатлари олдид турган энг катта проблемалар бу мамлакатларни мустамлакачиликдан озо қилишдан, уларнинг экономикасини қайта қуришдан ва ўзларининг ҳаёт кечирини усулларини химия қилишдан аборатдир. Бу фақат суверенитетини сақлаб қилинишига эмас балки бирор юлғичликта қатнашмасликини ҳам билдиради.

КИНОЛАРДА:

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:
«РОДИНА» (эрталаб соат 10 дан кеч 10 гача), НАВОИИ номли (эрталаб соат 10 дан кундуз 4 гача), «ИСКРА» (кеч соат 9 гача) — янги немис бадийи фильми Карола Ламберти.
«ЕШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 дан кеч 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ПИЛЛИГИ» (кундуз ва кечурун) — янги венгер бадийи фильми Қизқичнинг тақдир.
«РОДИНА» — кеч соат 10 да Райком секретари.

БУДАПЕШТ, 5 август, (ТАСС). Венгрия телеграф агентлигининг хабар беришча, дўстона вазида ўтган музокаралар натижасида 1955—56 йилларда товар обороти тўғрисида Венгрия билан Ғарбий Германия ўртасида битим имзоланган. Битим бу мамлакатлар ўртасидаги товар оборотининг ўтган йилдаги нисбатан анча оширилишини кўза тутди. Битимга бинаван Венгрия Ғарбий Германияга қишлоқ хўжалиги маҳсулоти, химия товонлари ва бошқа саноат товонлари етказиб бериди. Ғарбий Германия Венгрияга тўқимачилик қома'иси, тайёр химия аш'блари, прокат, электр саноати аш'блари, машиналар юборди.

Иккала мамлакат ўртасидаги молиявий тўловларни йўлга қўйиш тўғрисида ҳам битим, шунингдек Дунайда кемалар қатнови тўғрисида ҳам битим тузилган.

ЧЕТ ЭЛЛАР БЛАН МАДАНИЙ АЛОҲА ҚИЛУЧИ БУТУНИТТИБОҚ ЖАМИЯТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНING БОЛГАРИЯДА БУЛИШИ

СОФИЯ, 5 август, (ТАСС). Четеллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг делегацияси — Четеллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти правлениеси раисининг ўринбосари Н. А. Визигалин (деlegation раҳбари), СССР халқ артисти Б. П. Черков, шоир, Сталин муқофоти лауреати П. И. Воронько, Москвадаги «Красный Октябрь» қондитор фабрикасининг директори А. А. Гриненколардан иборат делегация Болгарияда икки ҳафта давомида меҳмон бўлди. Совет Иттифоқидан келган бу меҳмонлар болгар халқининг ҳаёти билан танишмоқ учун мамлакат бўйлаб катта саёҳат ўтказдилар, Пловдив, Кирджали, Димитровград, Казанлик, Тирново, Боларовград, Сталин шаҳарларини ва бошқа шаҳарларга бордилар. Улар корхоналари ва янги қурилишларида, меҳнат кооператив-деҳқончилик хўжаликларига бўлдилар, Болгариянинг тарихий ёдгорликларини ва мухим жойларини кўрдилар. Ҳамма ерда совет делегацияси хурсандчилик билан самимий кутиб олindi.

Беза бўлиб ўтган матбуот конференциясида совет делегациясининг а'золари Болгариядан олган ўз таасуротларини сўзлаб, болгар халқининг социализм қурилишига катта муваффақиятларини ҳамда Болгария меҳнатқиларининг совет кишиларига бўлган самимий, дўстона туғйуларини таъкидлаб ўтдилар.

Ватан Фотий Миллий кенгаши ва Болгар-Совет жамиятлари, Союз Марксизм кенгаши совет маданият арбоблари делегациясини шарафига кеча қабул маросми ўтказилар. Қабул маросмида Болгария Коммунистик партияси Марксизм комитетининг секретари Д. Ганов, Халқ мажлиси президиумининг секретари Минчо Минчев, Болгария пойтахти жамоатчилиги вакиллари, СССРнинг Болгариядаги муваққат ишлар вакили Л. И. Брилов ва совет элчиосининг ходимлари ҳозир бўлдилар.

Совет маданият арбоблари делегацияси бутун ватанига жўлаб кетди.

Редактор З. ЕСЕНБОВЕВ.

КИШЛОҚДА ЛАГЕРЬ

Лагердаги пионерлар ансамбли колхозчилар орасида катта оғру қозонди. Пионерлар бирича бригадага бориб, концерт қўйиб бердилар. Колхозчилар тушиқ дам олмиш пайларда ва ишдан кейин ёш изорочилар томондан қўйиб берилган концертни замиқ билан тамоша қилдилар.

Азизбобов чалаётган чирмазда овози билан фардининг ҳаракати билан шиб кетган. Дам олчуларини завлашми, тамоша қилаётган бу ўйин «Талнаво» эди. Яна анча вақтгача халқ куйлари жарағлади. Колхозчилар пионерларни чин қалбдан олқишладилар...

Ёш «артист»лар ўз муваффақиятларидан хурсанд. Чунки, улар қўйиб берган концертлари билан колхозчиларни гоят қувонтирган эдилар. «Артист»лар бошқа бригадаларга йўқ олмиш...

Бу вақт биринчи отряд Социалистик Меҳнат Ҳақрамони ўртоқ Раҳимовди йўдошев бошчилик қилаётган бригада даласида эскурецияни давом этдиришда эди. Болалар зонажон колхознинг ялгор кишилари билан яқиндан танишиши, улар қандай қилиб мўл пахта ҳосил этиштиришганиларини, билишини еттидилар.

Улар ота-оналари сингари миринглар пахтадор бўлиб етишини оруз қилдилар. Халима Комижонова, Тельман Куралов ва уларнинг ўртоқлари ўрта мактабин тунатган, воқоҳда ишлаш иштидаги борлигини билдирилди. Улар ҳозир намуна кўрсатиб меҳнат қилаётдилар.

Пионерлар меҳнат шон-шарафини, қаҳрамонлик иши эканлигини яхши тушунадилар. Улар келажакда қилган ишларини хозирдан бошлаб пухта ўрганишга, тажрибали пахтакорлардан чигитини қандай қилишни билиб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам пионерлар Раҳимовди йўдошев бошчилик қилаётган бригадага келишди. йўдошев бошчилик бригада

